

EØS-KOMITEENS BESLUTNING**2000/EØS/50/07**

nr. 52/1999
av 30. april 1999

**om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder,
 prøving og sertifisering)**

EØS-KOMITEEN HAR -

Artikkel 1

under henvisning til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, justert ved protokollen om justering av avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, heretter kalt "avtalen", særlig artikkel 98, og

ut fra følgende betraktninger:

Avtalens vedlegg II er endret ved EØS-komiteens beslutning nr. 19/1999 av 26. februar 1999⁽¹⁾.

Kommisjonsvedtak 98/436/EF av 22. juni 1998 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til taktekkingsmateriale, overlys, takvindauge og tilhøyrande varer⁽²⁾ skal innlemmes i avtalen.

Kommisjonsvedtak 98/437/EF av 30. juni 1998 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til innvendige og utvendige veggkledningar og himlinskledningar⁽³⁾ skal innlemmes i avtalen.

Kommisjonsvedtak 98/456/EF av 3. juli 1998 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til etter-spenningsutstyr til forspente konstruksjonar⁽⁴⁾ skal innlemmes i avtalen.

Kommisjonsvedtak 98/457/EF av 3. juli 1998 om prøving etter SBI-metoden (Single Burning Item - "Enkelt brennende gjenstand") som er nemnd i vedtak 94/611/EF om gjennomføring av artikkel 20 i rådsdirektiv 89/106/EØF om byggjevarer⁽⁵⁾ skal innlemmes i avtalen -

I avtalens vedlegg II kapittel XXI nr. 1 (rådsdirektiv 89/106/EØF) skal nye strekpunkter lyde:

- “- **398 D 0436**: Kommisjonsvedtak 98/436/EF av 22. juni 1998 (EFT L 194 av 10.7.1998, s. 30),
- **398 D 0437**: Kommisjonsvedtak 98/437/EF av 30. juni 1998 (EFT L 194 av 10.7.1998, s. 39), rettet ved EFT L 278 av 15.10.1998, s. 51,
- **398 D 0456**: Kommisjonsvedtak 98/456/EF av 3. juli 1998 (EFT L 201 av 17.7.1998, s. 112),
- **398 D 0457**: Kommisjonsvedtak 98/457/EF av 3. juli 1998 (EFT L 201 av 17.7.1998, s. 114).”

Artikkel 2

Teksten til kommisjonsvedtak 98/436/EF, 98/437/EF, 98/456/EF og 98/457/EF på islandsk og norsk, som er vedlagt de respektive språkversjoner av denne beslutning, har samme gyldighet.

Artikkel 3

Denne beslutning trer i kraft 1. mai 1999, forutsatt at EØS-komiteen har mottatt alle meddelelser i henhold til avtalens artikkel 103 nr. 1.

Artikkel 4

Denne beslutning skal kunngjøres i EØS-avdelingen av og EØS-tillegget til *De Europiske Fællesskaps Tidende*.

BESLUTTET FØLGENDE:

Utferdiget i Brussel, 30. april 1999.

For EØS-komiteen

F. Barbato

Formann

⁽¹⁾ EFT L 148 av 22.6.2000, s. 44, og EØS-tillegget til EF-tidende nr. 28 av 22.6.2000, s. 224.

⁽²⁾ EFT L 194 av 10.7.1998, s. 30.

⁽³⁾ EFT L 194 av 10.7.1998, s. 39.

⁽⁴⁾ EFT L 201 av 17.7.1998, s. 112.

⁽⁵⁾ EFT L 201 av 17.7.1998, s. 114.

KOMMISJONSVEDTAK**av 22. juni 1998****om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til taktekkingsmateriale, overlys, takvindauge og tilhøyrande varer(*)***[meldt under nummeret K(1998) 1598]***(98/436/EF)**

KOMMISJONEN FOR DEI EUROPEISKE FELLESSKAPA HAR —

med tilvising til traktaten om skipinga av Det europeiske fellesskapet,

med tilvising til rådsdirektiv 89/106/EØF av 21. desember 1988 om tilnærming av medlemsstatenes lover og forskrifter om byggevarer⁽¹⁾, endra ved direktiv 93/68/EØF⁽²⁾, særleg artikkel 13 nr. 4, og

ut frå desse synsmåtene:

I samband med samsvarsattestering av ei vare må Kommissjonen velje den av dei to framgangsmåtane i artikkel 13 nr. 3 i direktiv 89/106/EØF som «er minst kostnadskrevende og samtidig forenlig med hensynet til sikkerheten». Dette tyder at det for ei viss vare eller varegruppe må avgjerast om det er eit naudsynt og tilstrekkeleg vilkår for samsvarsattestering at det ved fabrikk finst eit system for produksjonskontroll som produsenten har ansvaret for, eller om det er naudsynt å nytte eit godkjent sertifiseringsorgan for å rette seg etter dei kriteria som er nemnde i artikkel 13 nr. 4.

Etter artikkel 13 nr. 4 skal den framgangsmåten som såleis vert fastsett, først opp i mandata og i dei tekniske spesifikasjonane. Difor bør varene eller varegruppene definerast slik dei vert nytta i mandata og i dei tekniske spesifikasjonane.

Dei to framgangsmåtane som er nemnde i artikkel 13 nr. 3 i direktiv 89/106/EØF, er utførleg omtala i vedlegg III til direktivet. Det må difor for kvar vare eller varegruppe gå tydeleg fram, ved

tilvising til vedlegg III, etter kva metodar dei to framgangsmåtane skal gjennomførast, ettersom visse system er gjevne førerang i vedlegg III.

Framgangsmåten som er nemnd i artikkel 13 nr. 3 bokstav a), svarar til systema i vedlegg III nr. 2 ii) første alternativ utan jamleg tilsyn og andre og tredje alternativ, medan framgangsmåten som er nemnd i artikkel 13 nr. 3 bokstav b), svarar til systema i vedlegg III nr. 2 i) og i vedlegg III nr. 2 ii) første alternativ med jamleg tilsyn.

Dei tiltaka som er fastsette i dette vedtaket, er i samsvar med fråsegna frå Det faste byggjeutvalet —

GJORT DETTE VEDTAKET:

Artikkel 1

Dei varene og varegruppene som er oppførde i vedlegg I, skal samsvarsattestert etter ein framgangsmåte der produsenten har eineansvaret for eit system for produksjonskontroll ved fabrikk som sikrar at varene er i samsvar med dei aktuelle tekniske spesifikasjonane.

Artikkel 2

Dei varene som er oppførde i vedlegg II, skal samsvarsattestert etter ein framgangsmåte der det i tillegg til det systemet for produksjonskontroll som produsenten gjennomfører ved fabrikk, vert nytta eit godkjent sertifiseringsorgan til å vurdere og føre tilsyn med produksjonskontrollen eller sjølve vara.

(*) Denne fellesskapsrettsakten, kunngjort i EFT L 194 av 10.7.1998, s. 30, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 52/1999 av 30. april 1999 om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering), se denne utgaven av EØS-tillegget til De Europeiske Fellesskaps Tidende.

⁽¹⁾ TEF L 40 av 11.2.1989, s. 12.

⁽²⁾ TEF L 220 av 30.8.1993, s. 1.

Artikkel 3

Framgangsmåten for samsvarsattestering i medhald av vedlegg III skal gå fram av mandata for harmoniserte standardar.

Artikkel 4

Dette vedtaket er retta til medlemsstatane.

Utferda i Brussel, 22. juni 1998.

For Kommisjonen

Martin BANGEMANN

Medlem av Kommisjonen

VEDLEGG I

Flate plater og plateprofilar:

Takstein, skifer, stein og takspån:

Fabrikkframstilte komposittplater eller fabrikkframstilte samanpressa plater:

Overlys:

Takvindauge:

Rennebord og kasseledningar:

Til all bruk, bortsett frå bruk som er underlagd reglar for yting ved brannpåverknad for varer som er framstilte av materiale i klasse (A, B, C) (*).

Taktekking av påsmurt asfalt:

Takdekke:

Tilgangsvegar til taket, gangbaner og stigtrinn:

Tryggingkrokar og forankringar til tak:

Mekaniske feste for taktekkingsmateriale:

Tilleggsutstyr for taktekkingsmateriale:

Til all bruk.

VEDLEGG II

Flate plater og plateprofilar:

Takstein, skifer, stein og takspån:

Fabrikkframstilte komposittplater eller fabrikkframstilte samanpressa plater:

Overlys:

Takvindauge:

Rennebord og kasseledningar:

Til bruk som er underlagd reglar for yting ved brannpåverknad for varer som er framstilte av materiale i klasse (A, B, C) (*).

(*) Materiale der ytinga ved brannpåverknad kan endre seg under produksjonsprosessen (gjeld vanlegvis materiale som vert utsette for kjemiske endringar, t.d. brannhemmande middel, elle materiale der endringar i samansetnaden kan føre til endringar i ytinga ved brannpåverknad).

VEDLEGG III

Merknad: Når det gjeld varer som har fleire enn eitt av dei tiltenkte bruksområda som er oppførde for varegruppene nedanfor, vert dei oppgåvene som ligg på det melde organet, og som er avleidde av dei ulike systema for samsvarsattesting, kumulative.

VAREGRUPPE

TAKTEKKINGSMATERIALE, OVERLYS, TAKVINDAUGE OG TILHØYRANDE VARER (1/6)**System for samsvarsattesting**

For varene nedanfor og den tiltenkte bruken av dei vert Den europeiske standardiseringsorganisasjonen (CEN) og Det europeiske utvalet for elektroteknisk standardisering (CENELEC) oppmoda om å spesifisere følgjande system for samsvarsattesting i dei aktuelle harmoniserte standardane:

Varer	Tiltenkt bruk	Nivå eller klassar (brannmotstand)	System for samsvarsattesting
Flate plater og plateprofilar Takstein, skifer, stein og takspen Fabrikkframstilte komposittplater eller fabrikkframstilte samanpressa plater Overlys Takvindaug	Til bruk som er underlagd reglar for yting ved brannpåverknad (t.d. brannteknisk oppdeling)	Alle	3

System 3: Sjå direktiv 89/106/EOF vedlegg III nr. 2 ii), andre alternativ.

Spesifikasjonane for systemet skal vere slik at det òg kan nyttast når det for ein viss eigenskap ikkje er naudsynt å fastsetje yteevna til ei vare fordi det i minst éin medlemsstat ikkje finst lovfesta krav til den aktuelle eigenskapen (sjå artikkel 2 nr. 1 i direktiv 89/106/EOF og eventuelt nr. 1.2.3 i basisdokumenta). I slike tilfelle kan produsentane ikkje påleggjast å kontrollere eigenskapen dersom dei ikkje ønskjer å opplyse om kva yteevne vara har på dette området.

VAREGRUPPE

TAKTEKKINGSMATERIALE, OVERLYS, TAKVINDAUGE OG TILHØYRANDE VARER (2/6)**System for samsvarsattestering**

For varene nedanfor og den tiltenkte bruken av dei vert Den europeiske standardiseringsorganisasjonen (CEN) og Det europeiske utvalet for elektroteknisk standardisering (CENELEC) oppmoda om å spesifisere følgjande system for samsvarsattestering i dei aktuelle harmoniserte standardane:

Varer	Tiltenkt bruk	Nivå eller klassar (brannmotstand)	System for samsvarsattestering
Flate plater og plateprofilar Takstein, skifer, stein og takspan Fabrikkframstilte komposittplater eller fabrikkframstilte samanpressa plater Overlys Takvindauge Rennebord og kassekledningar	Til bruk som er underlagd reglar for yting ved brannpåverknad	(A, B, C) (*)	1
		(A, B, C) (**)	3
		A (**), D, E, F	4

System 1: Sjå direktiv 89/106/EØF vedlegg III nr. 2 i), utan stikkprøvekontroll.

System 3: Sjå direktiv 89/106/EØF vedlegg III nr. 2 ii), andre alternativ.

System 4: Sjå direktiv 89/106/EØF vedlegg III nr. 2 ii), tredje alternativ.

(*) Materiale der ytinga ved brannpåverknad kan endre seg under produksjonsprosessen (gjeld vanlegvis materiale som vert utsette for kjemiske endringar, t.d. brannhemmande middel, eller materiale der endringar i samansetnaden kan føre til endringar i ytinga ved brannpåverknad).

(**) Materiale der ytinga ved brannpåverknad ikkje kan endre seg under produksjonsprosessen (gjeld vanlegvis materiale som er framstilte av ikkje-brennbare råstoff).

(***) Materiale i klasse A der ytinga ved brannpåverknad ikkje treng prøvast i samsvar med vedtak 96/603/EF.

Spesifikasjonane for systemet skal vere slik at det òg kan nyttast når det for ein viss eigenskap ikkje er naudsynt å fastsetje yteevna til ei vare fordi det i minst éin medlemsstat ikkje finst lovfesta krav til den aktuelle eigenskapen (sjå artikkel 2 nr. 1 i direktiv 89/106/EØF og eventuelt nr. 1.2.3 i basisdokumenta). I slike tilfelle kan produsentane ikkje påleggjast å kontrollere eigenskapen dersom dei ikkje ønskjer å opplyse om kva yteevne vara har på dette området.

VAREGRUPPE

TAKTEKKINGSMATERIALE, OVERLYS, TAKVINDAUGE OG TILHØYRANDE VARER (3/6)**System for samsvarsattestering**

For varene nedanfor og den tiltenkte bruken av dei vert Den europeiske standardiseringsorganisasjonen (CEN) og Det europeiske utvalet for elektroteknisk standardisering (CENELEC) oppmoda om å spesifisere følgjande system for samsvarsattestering i dei aktuelle harmoniserte standardane:

Varer	Tiltenkt bruk	Nivå eller klassar (brannmotstand)	System for samsvarsattestering
Flate plater og plateprofilar Takstein, skifer, stein og takspan Fabrikkframstilte komposittplater eller fabrikkframstilte samanpressa plater	Til utandørs bruk som er underlagd reglar for krav til yting ved brannpåverknad	Varer som krev prøving	3
Taktekking av påsmurt asfalt Takdekke Overlys Takvindauge Tilgangsvegar til taket, gangbaner og stigtrinn Tilleggsutstyr for taktekkingsmateriale		Varer som vert rekna for å støtte krava utan prøving (*)	4

System 3: Sjå direktiv 89/106/EOF vedlegg III nr. 2 ii), andre alternativ.

System 4: Sjå direktiv 89/106/EOF vedlegg III nr. 2 ii), tredje alternativ.

(*) Skal stadfestast i drøftingar med arbeidsgruppa til brannforskriftsstyresmaktene.

Spesifikasjonane for systemet skal vere slik at det òg kan nyttast når det for ein viss eigenskap ikkje er naudsynt å fastsetje yteevna til ei vare fordi det i minst éin medlemsstat ikkje finst lovfesta krav til den aktuelle eigenskapen (sjå artikkel 2 nr. 1 i direktiv 89/106/EOF og eventuelt nr. 1.2.3 i basisdokumenta). I slike tilfelle kan produsentane ikkje påleggjast å kontrollere eigenskapen dersom dei ikkje ønskjer å opplyse om kva yteevne vara har på dette området.

VAREGRUPPE

TAKTEKKINGSMATERIALE, OVERLYS, TAKVINDAUGE OG TILHØYRANDE VARER (4/6)**System for samsvarsattestering**

For varene nedanfor og den tiltenkte bruken av dei vert Den europeiske standardiseringsorganisasjonen (CEN) og Det europeiske utvalet for elektroteknisk standardisering (CENELEC) oppmoda om å spesifisere følgjande system for samsvarsattestering i dei aktuelle harmoniserte standardane:

Varer	Tiltenkt bruk	Nivå eller klassar (brannmotstand)	System for samsvarsattestering
Flate plater og plateprofilar Fabrikkframstilte komposittplater eller fabrikkframstilte samanpressa plater Overlys Takvindaug	Til bruk som medverkar til å stive opp takkonstruksjonen		3

System 3: Sjå direktiv 89/106/EOF vedlegg III nr. 2 ii), andre alternativ.

Spesifikasjonane for systemet skal vere slik at det òg kan nyttast når det for ein viss eigenskap ikkje er naudsynt å fastsetje yteevna til ei vare fordi det i minst ein medlemsstat ikkje finst lovfesta krav til den aktuelle eigenskapen (sjå artikkel 2 nr. 1 i direktiv 89/106/EOF og eventuelt nr. 1.2.3 i basisdokumenta). I slike tilfelle kan produsentane ikkje påleggjast å kontrollere eigenskapen dersom dei ikkje ønskjer å opplyse om kva yteevne vara har på dette området.

VAREGRUPPE

TAKTEKKINGSMATERIALE, OVERLYS, TAKVINDAUGE OG TILHØYRANDE VARER (5/6)**System for samsvarsattestering**

For varene nedanfor og den tiltenkte bruken av dei vert Den europeiske standardiseringsorganisasjonen (CEN) og Det europeiske utvalet for elektroteknisk standardisering (CENELEC) oppmoda om å spesifisere følgjande system for samsvarsattestering i dei aktuelle harmoniserte standardane:

Varer	Tiltenkt bruk	Nivå eller klassar (brannmotstand)	System for samsvarsattestering
Alle taktekkingsmateriale, overlys, takvindaug og tilhøyrande varer	Til bruk som er underlagd reglar for farlege stoff (*)	—	3

System 3: Sjå direktiv 89/106/EOF vedlegg III nr. 2 ii), andre alternativ.

(*) Særleg dei farlege stoffa som er definerte i rådsdirektiv 76/769/EOF med endringar.

Spesifikasjonane for systemet skal vere slik at det òg kan nyttast når det for ein viss eigenskap ikkje er naudsynt å fastsetje yteevna til ei vare fordi det i minst ein medlemsstat ikkje finst lovfesta krav til den aktuelle eigenskapen (sjå artikkel 2 nr. 1 i direktiv 89/106/EOF og eventuelt nr. 1.2.3 i basisdokumenta). I slike tilfelle kan produsentane ikkje påleggjast å kontrollere eigenskapen dersom dei ikkje ønskjer å opplyse om kva yteevne vara har på dette området.

VAREGRUPPE

TAKTEKKINGSMATERIALE, OVERLYS, TAKVINDAUGE OG TILHØYRANDE VARER (6/6)**System for samsvarsattestering**

For varene nedanfor og den tiltenkte bruken av dei vert Den europeiske standardiseringsorganisasjonen (CEN) og Det europeiske utvalet for elektroteknisk standardisering (CENELEC) oppmoda om å spesifisere følgjande system for samsvarsattestering i dei aktuelle harmoniserte standardane:

Varer	Tiltenkt bruk	Nivå eller klassar (brannmotstand)	System for samsvarsattestering
Flate plater og plateprofilar Takstein, skifer, stein og takspen Fabrikkframstilte kompositt-plater eller fabrikkframstilte samanpressa plater Takdekke Rennebord og kasseledningar Mekaniske feste for taktekkingsmateriale Tilleggsutstyr for taktekkingsmateriale	Til bruk som ikkje er nemnd i (1/6), (2/6), (3/6), (4/6) og (5/6)	—	4
Tilgangsvegar til taket, ganganer og stigtrinn Tryggingkrokar og forankringar til tak Taktekking av påsmurt asfalt Takvindaug Overlys	Til bruk som ikkje er nemnd i (1/6), (2/6), (3/6), (4/6) og (5/6)	—	3

System 3: Sjå direktiv 89/106/EOF vedlegg III nr. 2 ii), andre alternativ.

System 4: Sjå direktiv 89/106/EOF vedlegg III nr. 2 ii), tredje alternativ.

Spesifikasjonane for systemet skal vere slik at det òg kan nyttast når det for ein viss eigenskap ikkje er naudsynt å fastsetje yteevne til ei vare fordi det i minst ein medlemsstat ikkje finst lovfesta krav til den aktuelle eigenskapen (sjå artikkel 2 nr. 1 i direktiv 89/106/EOF og eventuelt nr. 1.2.3 i basisdokumenta). I slike tilfelle kan produsentane ikkje påleggjast å kontrollere eigenskapen dersom dei ikkje ønskjer å opplyse om kva yteevne vara har på dette området.

KOMMISJONSVEDTAK

av 30. juni 1998

om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til innvendige og utvendige veggkledningar og himlingskledningar(*)

[meldt under nummeret K(1998) 1611]

(98/437/EF)

KOMMISJONEN FOR DEI EUROPEISKE FELLESSKAPA HAR —

med tilvising til traktaten om skipinga av Det europeiske fællesskapet,

med tilvising til rådsdirektiv 89/106/EØF av 21. desember 1988 om tilnærming av medlemsstatenes lover og forskrifter om byggevarer⁽¹⁾, endra ved direktiv 93/68/EØF⁽²⁾, særleg artikkel 13 nr. 4, og

ut frå desse synsmåtene:

I samband med samsvarsattestering av ei vare må Kommisjonen velje den av dei to framgangsmåtene i artikkel 13 nr. 3 i direktiv 89/106/EØF som «er minst kostnadskrevende og samtidig forenlig med hensynet til sikkerheten». Dette tyder at det for ei viss vare eller varegruppe må avgjerast om det er eit naudsynt og tilstrekkeleg vilkår for samsvarsattestering at det ved fabrikkens finst eit system for produksjonskontroll som produsenten har ansvaret for, eller om det er naudsynt å nytte eit godkjent sertifiseringsorgan for å rette seg etter dei kriteria som er nemnde i artikkel 13 nr. 4.

Etter artikkel 13 nr. 4 skal den framgangsmåten som såleis vert fastsett, først opp i mandata og i dei tekniske spesifikasjonane. Difor bør varene eller varegruppene definerast slik dei vert nytta i mandata og i dei tekniske spesifikasjonane.

Dei to framgangsmåtene som er nemnde i artikkel 13 nr. 3 i direktiv 89/106/EØF, er utførleg omtala i vedlegg III til direktivet. Det må difor for kvar vare eller varegruppe gå tydeleg fram, ved tilvising til vedlegg III, etter kva metodar dei to framgangsmåtene skal gjennomførast, ettersom visse system er gjevne førerang i vedlegg III.

Framgangsmåten som er nemnd i artikkel 13 nr. 3 bokstav a), svarar til systema i vedlegg III nr. 2 ii) første alternativ utan jamleg

tilsyn og andre og tredje alternativ, medan framgangsmåten som er nemnd i artikkel 13 nr. 3 bokstav b), svarar til systema i vedlegg III nr. 2 i) og i vedlegg III nr. 2 ii) første alternativ med jamleg tilsyn.

Dei tiltaka som er fastsette i dette vedtaket, er i samsvar med fråsegna frå Det faste byggeutvalet —

GJORT DETTE VEDTAKET:

Artikkel 1

Dei varene og varegruppene som er oppførde i vedlegg I, skal samsvarsattestert etter ein framgangsmåte der produsenten har eineansvaret for eit system for produksjonskontroll ved fabrikkens som sikrar at varene er i samsvar med dei aktuelle tekniske spesifikasjonane.

Artikkel 2

Dei varene som er oppførde i vedlegg II, skal samsvarsattestert etter ein framgangsmåte der det i tillegg til det systemet for produksjonskontroll som produsenten gjennomfører ved fabrikkens, vert nytta eit godkjent sertifiseringsorgan til å vurdere og føre tilsyn med produksjonskontrollen eller sjølve vara.

Artikkel 3

Framgangsmåten for samsvarsattestering i medhald av vedlegg III skal gå fram av mandata for harmoniserte standardar.

Artikkel 4

Dette vedtaket er retta til medlemsstatane.

Utfærd i Brussel, 30. juni 1998.

For Kommisjonen

Martin BANGEMANN

Medlem av Kommisjonen

(*) Denne fællesskapsrettsakten, kunngjort i EFT L 194 av 10.7.1998, s. 39, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 52/1999 av 30. april 1999 om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering), se denne utgaven av EØS-tillegget til De Europeiske Fællesskaps Tidende.

(¹) TEF L 40 av 11.2.1989, s. 12.

(²) TEF L 220 av 30.8.1993, s. 1.

VEDLEGG I

Plater meinte til bruk som innvendig eller utvendig kledning, i form av heile bygningsdelar, til brannvern av vegger eller himlingar.

Nedsenka himlingar (modular) meinte til bruk som innvendig eller utvendig kledning til brannvern av himlingar.

Plater meinte til bruk som innvendige eller utvendige avstivingsselement i vegger og himlingar.

Fliser og plater av sprø materiale, meinte til bruk som innvendig eller utvendig kledning av vegger eller himlingar som er underlagde krav til vern mot utilsikta skader frå kvasse føremål.

Nedsenka himlingar (modular) meinte til bruk som innvendig og utvendig kledning av himlingar som er underlagde krav til tryggleik ved bruk.

Fliser og plater meinte til bruk som innvendig eller utvendig kledning av himlingar som er underlagde krav til tryggleik ved bruk.

Spesialprofilar og opphengsrammer meinte til bruk som støtte i innvendig eller utvendig kledning av vegger eller himlingar og i nedsenka himlingar som er underlagde krav til tryggleik ved bruk.

Veggkledningar på rull og himlingskledningar, framstilte av materiale i klasse A⁽¹⁾, B⁽¹⁾, C⁽¹⁾, A (utan prøving), D, E og F, meinte til bruk som innvendig kledning av vegger og himlingar som er underlagde reglar for yting ved brannpåverknad.

Takspen og kledningsplater framstilte av materiale i klasse A⁽¹⁾, B⁽¹⁾, C⁽¹⁾, A (utan prøving), D, E og F, meinte til bruk som utvendig kledning av vegger og himlingar som er underlagde reglar for yting ved brannpåverknad.

Nedsenka himlingar (modular) med komponentar framstilte av materiale i klasse A⁽¹⁾, B⁽¹⁾, C⁽¹⁾, A (utan prøving), D, E og F, meinte til bruk som innvendig eller utvendig kledning av himlingar som er underlagde reglar for yting ved brannpåverknad.

Fliser, bordkledningar og plater framstilte av materiale i klasse A⁽¹⁾, B⁽¹⁾, C⁽¹⁾, A (utan prøving), D, E og F, meinte til bruk som innvendig og utvendig kledning av vegger og himlingar som er underlagde reglar for yting ved brannpåverknad.

Spesialprofilar og opphengsrammer framstilte av materiale i klasse A⁽¹⁾, B⁽¹⁾, C⁽¹⁾, A (utan prøving), D, E og F, meinte til bruk som støtte i innvendig og utvendig kledning av vegger eller himlingar eller i nedsenka himlingar som er underlagde krav til yting ved brannpåverknad.

Nedsenka himlingar (modular) meinte til bruk som innvendig eller utvendig kledning av himlingar som er underlagde reglar for farlege stoff⁽²⁾.

Fliser, takspen, bordkledningar, kledningsplater og andre plater, meinte til bruk som innvendig eller utvendig kledning av vegger eller himlingar som eventuelt er underlagde reglar for farlege stoff⁽²⁾.

Nedsenka himlingar (modular) meinte til bruk som innvendig eller utvendig kledning av himlingar som har andre bruksområde enn dei som er nemnde i mandatet⁽³⁾.

Veggkledningar på rull, himlingskledningar, fliser, takspen, bordkledningar, kledningsplater og andre plater, meinte til bruk som innvendig eller utvendig kledning av vegger eller himlingar som har andre bruksområde enn dei som er nemnde i mandatet⁽³⁾.

Spesialprofilar og opphengsrammer meinte til bruk som støtte i innvendig eller utvendig kledning av vegger eller himlingar eller i nedsenka himlingar som har andre bruksområde enn dei som er nemnde i mandatet⁽³⁾.

⁽¹⁾ Materiale der ytinga ved brannpåverknad ikkje kan endre seg under produksjonsprosessen.

⁽²⁾ Særleg dei farlege stoffa som er definerte i rådsdirektiv 76/769/EØF med endringar.

⁽³⁾ Andre bruksområde som er fastsette ved mandatet: vern mot dampinntrenging, vern mot vassinntrenging, lydisolasjon og varmeisolasjon.

VEDLEGG II

Veggkledningar på rull, himlingskledningar og fliser framstilte av materiale i klasse A⁽¹⁾, B⁽¹⁾ og C⁽¹⁾, meinte til bruk som innvendig kledning av vegger eller himlingar som er underlagde reglar for yting ved brannpåverknad.

Takspon og kledningsplater framstilte av materiale i klasse A⁽¹⁾, B⁽¹⁾ og C⁽¹⁾, meinte til bruk som utvendig kledning av vegger eller himlingar som er underlagde reglar for yting ved brannpåverknad.

Nedsenka himlingar (modular) med komponentar framstilte av materiale i klasse A⁽¹⁾, B⁽¹⁾ og C⁽¹⁾, meinte til bruk som innvendig eller utvendig kledning av himlingar som er underlagde reglar for yting ved brannpåverknad.

Fliser, bordkledningar og plater, framstilte av materiale i klasse A⁽¹⁾, B⁽¹⁾ og C⁽¹⁾, meinte til bruk som innvendig og utvendig kledning av vegger eller himlingar som er underlagde reglar for yting ved brannpåverknad.

Spesialprofilar og opphengsrammer framstilte av materiale i klasse A⁽¹⁾, B⁽¹⁾ og C⁽¹⁾, meinte til bruk som støtte i innvendig eller utvendig kledning av vegger eller himlingar eller i nedsenka himlingar som er underlagde reglar for yting ved brannpåverknad.

⁽¹⁾ Materiale der ytinga ved brannpåverknad kan endre seg under produksjonsprosessen.

VEDLEGG III

Merknad: Når det gjeld varer som har fleire enn eitt av dei tiltenkte bruksområda som er oppførde for varegruppene nedanfor, vert dei oppgåvene som ligg på det melde organet, og som er avleidde av dei ulike systema for samsvarsattesting, kumulative.

VAREGRUPPE

INNVENDIGE OG UTVENDIGE VEGGKLEDNINGAR OG HIMLINGSKLEDNINGAR (1/5)**1. System for samsvarsattesting**

For varene nedanfor og den tiltenkte bruken av dei vert Den europeiske standardiseringsorganisasjonen (CEN) og Det europeiske utvalet for elektroteknisk standardisering (CENELEC) oppmoda om å spesifisere følgjande system for samsvarsattesting i dei aktuelle harmoniserte standardane:

Varer	Tiltenkt bruk	Nivå eller klassar (brannmotstand)	System for samsvarsattesting
Plater	Til bruk som innvendig eller utvendig kledning, i form av heile bygningsdelar, til brannvern av vegger eller himlingar	Alle	3
Nedsenka himlingar (modular)	Til bruk som innvendig eller utvendig kledning til brannvern av himlingar	Alle	

System 3: Sjå direktiv 89/106/EOF vedlegg III nr. 2 ii), andre alternativ.

2. Villkår som CEN skal leggje til grunn når systemet for samsvarsattesting skal spesifiserast

Spesifikasjonane for systemet skal vere slik at det òg kan nyttast når det for ein viss eigenskap ikkje er naudsynt å fastsetje ytinga til ei vare fordi det i minst ein medlemsstat ikkje finst lovfesta krav til den aktuelle eigenskapen (sjå artikkel 2 nr. 1 direktiv 89/106/EOF og eventuelt nr. 1.2.3 i basisdokumenta). I slike tilfelle kan produsentane ikkje påleggjast å kontrollere eigenskapen dersom dei ikkje ønskjer å opplyse om kva yting vara har på dette området.

VAREGRUPPE

INNVENDIGE OG UTVENDIGE VEGGKLEDNINGAR OG HIMLINGSKLEDNINGAR (2/5)**1. System for samsvarsattestering**

For varene nedanfor og den tiltenkte bruken av dei vert Den europeiske standardiseringsorganisasjonen (CEN) og Det europeiske utvalet for elektroteknisk standardisering (CENELEC) oppmoda om å spesifisere følgjande system for samsvarsattestering i dei aktuelle harmoniserte standardane:

Varer	Tiltenkt bruk	Nivå eller klassar (brannmotstand)	System for samsvarsattestering
Plater	Til bruk som innvendige eller utvendige avstivingselement i vegger eller himlingar	—	3
Fliser Plater (av sprø materiale)	Til bruk som innvendig eller utvendig kledning av vegger eller himlingar som er underlagde krav til vern mot utilsikta skader frå kvasse føremål		
Nedsenka himlingar (modular)	Til bruk som innvendig og utvendig kledning av himlingar som er underlagde krav til tryggleik ved bruk		
Fliser Plater	Til bruk som innvendig eller utvendig kledning av himlingar som er underlagde krav til tryggleik ved bruk		
Spesialprofilar Opphengsrammer	Til bruk som støtte i innvendig eller utvendig kledning av vegger eller himlingar og i nedsenka himlingar som er underlagde krav til tryggleik ved bruk		

System 3: Sjå direktiv 89/106/EØF vedlegg III nr. 2 ii), andre alternativ.

2. Vilkår som CEN skal leggje til grunn når systemet for samsvarsattestering skal spesifiserast

Spesifikasjonane for systemet skal vere slik at det òg kan nyttast når det for ein viss eigenskap ikkje er naudsynt å fastsetje ytinga til ei vare fordi det i minst ein medlemsstat ikkje finst lovfesta krav til den aktuelle eigenskapen (sjå artikkel 2 nr. 1 direktiv 89/106/EØF og eventuelt nr. 1.2.3 i basisdokumenta). I slike tilfelle kan produsentane ikkje påleggjast å kontrollere eigenskapen dersom dei ikkje ønskjer å opplyse om kva yting vara har på dette området.

VAREGRUPPE

INNVENDIGE OG UTVENDIGE VEGGKLEDNINGAR OG HIMLINGSKLEDNINGAR (3/5)

1. System for samsvarsattestering

For varene nedanfor og den tiltenkte bruken av dei vert Den europeiske standardiseringsorganisasjonen (CEN) og Det europeiske utvalet for elektroteknisk standardisering (CENELEC) oppmoda om å spesifisere følgjande system for samsvarsattestering i dei aktuelle harmoniserte standardane:

Varer	Tiltenkt bruk	Nivå eller klassar (brannmotstand)	System for samsvarsattestering
Veggkledningar på rull Himlingskledningar	Til bruk som innvendig kledning av vegger eller himlingar som er underlagde reglar for yting ved brannpåverknad	A(*), B(*) og C(*)	1
Takspion Kledningsplater	Til bruk som utvendig kledning av vegger eller himlingar som er underlagde reglar for yting ved brannpåverknad		
Nedsenka himlingar (modular)	Til bruk som innvendig eller utvendig kledning av himlingar som er underlagde reglar for yting ved brannpåverknad	A(**), B(**) og C(**)	3
Fliser Bordkledningar Plater	Til bruk som innvendig og utvendig kledning av vegger eller himlingar som er underlagde reglar for yting ved brannpåverknad		
Spesialprofilar Opphengsrammer	Til bruk som støtte i innvendig og utvendig kledning av vegger eller himlingar eller i nedsenka himlingar som er underlagde krav til yting ved brannpåverknad	A (utan prøving), D, E og F	4

System 1: Sjå direktiv 89/106/EØF vedlegg III nr. 2 i), utan stikkprøvekontroll.

System 3: Sjå direktiv 89/106/EØF vedlegg III nr. 2 ii), andre alternativ.

System 4: Sjå direktiv 89/106/EØF vedlegg III nr. 2 ii), tredje alternativ.

(¹) Når det gjeld yting ved brannpåverknad, sjå kommisjonsvedtak 94/611/EF.

(*) Materiale der ytinga ved brannpåverknad kan endre seg under produksjonsprosessen.

(**) Materiale der ytinga ved brannpåverknad ikkje kan endre seg under produksjonsprosessen.

2. Vilkår som CEN skal leggje til grunn når systemet for samsvarsattestering skal spesifiserast

Spesifikasjonane for systemet skal vere slik at det òg kan nyttast når det for ein viss eigenskap ikkje er naudsynt å fastsetje ytinga til ei vare fordi det i minst ein medlemsstat ikkje finst lovfesta krav til den aktuelle eigenskapen (sjå artikkel 2 nr. 1 direktiv 89/106/EØF og eventuelt nr. 1.2.3 i basisdokumenta). I slike tilfelle kan produsentane ikkje påleggjast å kontrollere eigenskapen dersom dei ikkje ønskjer å opplyse om kva yting vara har på dette området.

VAREGRUPPE

INNVENDIGE OG UTVENDIGE VEGGKLEDNINGAR OG HIMLINGSKLEDNINGAR (4/5)**1. System for samsvarsattestering**

For varene nedanfor og den tiltenkte bruken av dei vert Den europeiske standardiseringsorganisasjonen (CEN) og Det europeiske utvalet for elektroteknisk standardisering (CENELEC) oppmoda om å spesifisere følgjande system for samsvarsattestering i dei aktuelle harmoniserte standardane:

Varer	Tiltenkt bruk	Nivå eller klassar (brannmotstand)	System for samsvarsattestering
Nedsenka himlingar (modular)	Til bruk som innvendig eller utvendig kledning av himlingar som er underlagde reglar for farlege stoff(*)	—	3
Fliser Takspon Bordkledningar Kledningsplater Plater	Til bruk som innvendig eller utvendig kledning av vegger eller himlingar som eventuelt er underlagde reglar for farlege stoff(*)		

System 3: Sjå direktiv 89/106/EOF vedlegg III nr. 2 ii), andre alternativ.

(*) Særleg dei farlege stoffa som er definerte i rådsdirektiv 76/769/EOF med endringar.

2. Vilkår som CEN skal leggje til grunn når systemet for samsvarsattestering skal spesifiserast

Spesifikasjonane for systemet skal vere slik at det òg kan nyttast når det for ein viss eigenskap ikkje er naudsynt å fastsetje yteevna til ei vare fordi det i minst éin medlemsstat ikkje finst lovfesta krav til den aktuelle eigenskapen (sjå artikkel 2 nr. 1 i direktiv 89/106/EOF og eventuelt nr. 1.2.3 i basisdokumenta). I slike tilfelle kan produsentane ikkje påleggjast å kontrollere eigenskapen dersom dei ikkje ønskjer å opplyse om kva yteevne vara har på dette området.

VAREGRUPPE

INNVENDIGE OG UTVENDIGE VEGGKLEDNINGAR OG HIMLINGSKLEDNINGAR (5/5)**1. System for samsvarsattestering**

For varene nedanfor og den tiltenkte bruken av dei vert Den europeiske standardiseringsorganisasjonen (CEN) og Det europeiske utvalet for elektroteknisk standardisering (CENELEC) oppmoda om å spesifisere følgjande system for samsvarsattestering i dei aktuelle harmoniserte standardane:

Varer	Tiltenkt bruk	Nivå eller klassar (brannmotstand)	System for samsvarsattestering
Nedsenka himlingar (modular)	Til bruk som innvendig eller utvendig kledning av himlingar som har andre bruksområde enn dei som er nemnde i mandatet ⁽¹⁾		
Veggkledningar på rull Himlingskledningar Takspon Bordkledningar Kledningsplater Plater	Til bruk som innvendig eller utvendig kledning av vegger eller himlingar som har andre bruksområde enn dei som er nemnde i mandatet ⁽¹⁾	—	4
Spesialprofilar Opphengsrammer	Til bruk som støtte i innvendig eller utvendig kledning av vegger eller himlingar eller i nedsenka himlingar som har andre bruksområde enn dei som er nemnde i mandatet ⁽¹⁾		

System 4: Sjå direktiv 89/106/EØF vedlegg III nr. 2 ii), tredje alternativ.

⁽¹⁾ Andre bruksområde som er fastsette ved mandatet: vern mot dampinntrenging, vern mot vassinntrenging, lydisolasjon og varmeisolasjon.

2. Vilkår som CEN skal leggje til grunn når systemet for samsvarsattestering skal spesifiserast

Spesifikasjonane for systemet skal vere slik at det òg kan nyttast når det for ein viss eigenskap ikkje er naudsynt å fastsetje yteevna til ei vare fordi det i minst ein medlemsstat ikkje finst lovfesta krav til den aktuelle eigenskapen (sjå artikkel 2 nr. 1 i direktiv 89/106/EØF og eventuelt nr. 1.2.3 i basisdokumenta). I slike tilfelle kan produsentane ikkje påleggjast å kontrollere eigenskapen dersom dei ikkje ønskjer å opplyse om kva yteevne vara har på dette området.

KOMMISJONSVEDTAK**av 3. juli 1998****om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til etterspenningsutstyr til forspente konstruksjonar(*)***[meldt under nummeret K(1998) 1506]***(98/456/EF)**

KOMMISJONEN FOR DEI EUROPEISKE FELLEŠSKAPA
HAR —

med tilvising til traktaten om skipinga av Det europeiske fellešskapet,

med tilvising til rådsdirektiv 89/106/EØF av 21. desember 1988 om tilnærming av medlemsstatenes lover og forskrifter om byggevarer⁽¹⁾, endra ved direktiv 93/68/EØF⁽²⁾, særleg artikkel 13 nr. 4, og

ut frå desse synsmåtane:

I samband med samsvarsattestering av ei vare må Kommisjonen velje den av dei to framgangsmåtane i artikkel 13 nr. 3 i direktiv 89/106/EØF som «er minst kostnadskrevene og samtidig forenlig med hensynet til sikkerheten». Dette tyder at det for ei viss vare eller varegruppe må avgjerast om det er eit naudsynt og tilstrekkeleg vilkår for samsvarsattestering at det ved fabrikk finst eit system for produksjonskontroll som produsenten har ansvaret for, eller om det er naudsynt å nytte eit godkjent sertifiseringsorgan for å rette seg etter dei kriteria som er nemnde i artikkel 13 nr. 4.

Etter artikkel 13 nr. 4 skal den framgangsmåten som såleis vert fastsett, først opp i mandata og i dei tekniske spesifikasjonane. Difor bør varene eller varegruppene definerast slik dei vert nytta i mandata og i dei tekniske spesifikasjonane.

Dei to framgangsmåtane som er nemnde i artikkel 13 nr. 3 i direktiv 89/106/EØF, er utførleg omtala i vedlegg III til direktivet. Det må difor for kvar vare eller varegruppe gå tydeleg fram, ved tilvising til vedlegg III, etter kva metodar dei to framgangsmåtane skal gjennomførast, ettersom visse system er gjevne førerang i vedlegg III.

Framgangsmåten som er nemnd i artikkel 13 nr. 3 bokstav a), svarar til systema i vedlegg III nr. 2 ii) første alternativ utan jamleg tilsyn og andre og tredje alternativ, medan framgangsmåten som er nemnd i artikkel 13 nr. 3 bokstav b), svarar til systema i vedlegg III nr. 2 i) og i vedlegg III nr. 2 ii) første alternativ med jamleg tilsyn.

Dei tiltaka som er fastsette i dette vedtaket, er i samsvar med fråsegna frå Det faste byggjeutvalet —

GJORT DETTE VEDTAKET:

Artikkel 1

Dei varene som er oppførde i vedlegg I, skal samsvarsattesterast etter ein framgangsmåte der det i tillegg til det systemet for produksjonskontroll som produsenten gjennomfører ved fabrikk, vert nytta eit godkjent sertifiseringsorgan til å vurdere og føre tilsyn med produksjonskontrollen eller sjøve vara.

Artikkel 2

Framgangsmåten for samsvarsattestering i medhald av vedlegg II skal gå fram av mandata for retningslinjer for europeisk teknisk godkjenning.

Artikkel 3

Dette vedtaket er retta til medlemsstatane.

Utferda i Brussel, 3. juli 1998.

For Kommisjonen

Martin BANGEMANN

Medlem av Kommisjonen

(*) Denne felleškapsrettsakten, kunngjort i EFT L 201 av 17.7.1998, s. 112, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 52/1999 av 30. april 1999 om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering), se denne utgaven av EØS-tillegget til De Europeiske Felleškaps Tidende.

(¹) TEF L 40 av 11.2.1989, s. 12.

(²) TEF L 220 av 30.8.1993, s. 1.

VEDLEGG I

Etterspenningsutstyr til forspente konstruksjonar.

VEDLEGG II

VAREGRUPPE

ETTERSPENNINGSUTSTYR TIL FORSPENTE KONSTRUKSJONAR**1. System for samsvarsattestering**

For varene nedanfor og den tiltenkte bruken av dei vert Den europeiske organisasjonen for teknisk godkjenning (EOTA) oppmoda om å spesifisere følgjande system for samsvarsattestering i dei aktuelle retningslinjene for europeisk teknisk godkjenning:

Varer	Tiltenkt bruk	Nivå eller klassar	System for samsvarsattestering
Etterspenningsutstyr	Til forspente konstruksjonar	—	1+

System 1+: Sjå direktiv 89/106/EOF vedlegg III nr. 2 i), med stikkprøvekontroll utført ved fabrikk.

2. Vilkår som EOTA skal leggje til grunn når systemet for samsvarsattestering skal spesifiserast

Spesifikasjonane for systemet skal vere slik at det òg kan nyttast når det for ein viss eigenskap ikkje er naudsynt å fastsetje yteevna til ei vare fordi det i minst éin medlemsstat ikkje finst lovfesta krav til den aktuelle eigenskapen (sjå artikkel 2 nr. 1 i direktiv 89/106/EOF og eventuelt nr. 1.2.3 i basisdokumenta). I slike tilfelle kan produsentane ikkje påleggjast å kontrollere eigenskapen dersom dei ikkje ønskjer å opplyse om kva yteevne vara har på dette området.

KOMMISJONSVEDTAK**av 3. juli 1998****om prøving etter SBI-metoden (Single Burning Item - «Enkelt brennende gjenstand») som er nemnd i artikkel 20 i rådsdirektiv 89/106/EØF om byggevarer(*)***[meldt under nummeret K(1998) 1743]***(98/457/EF)**

KOMMISJONEN FOR DEI EUROPEISKE FELLESSKAPA HAR —

med tilvising til traktaten om skipinga av Det europeiske fellesskapet,

med tilvising til rådsdirektiv 89/106/EØF av 21. desember 1988 om tilnærming av medlemsstatenes lover og forskrifter om byggevarer⁽¹⁾, endra ved direktiv 93/68/EØF⁽²⁾, særleg artikkel 20, og

ut frå desse synsmåtane:

Ulikskapar mellom medlemsstatane når det gjeld prøvingsmetodar og klassifiseringssystem for yting ved brannpåverknad gjer at harmonisering kan skje berre ved at det vert vedteke eit felles klassifiseringssystem som byggjer på godkjende prøvingsmetodar, og som skal nyttast i heile Fellesskapet.

I artikkel 3 nr. 2 i direktiv 89/106/EØF er det fastsett at kvart grunnleggjande krav kan delast inn i ytingsklassar for å ta omsyn til ulike vernenivå med omsyn til byggverk.

I punkt 4.3.1.1 i basisdokument nr. 2 i kommisjonsmelding om basisdokumentene til rådsdirektiv 89/106/EØF⁽³⁾ er det fastsett at det skal utarbeidast ei harmonisert løysing som gjer det mogleg å vurdere på felles grunnlag kva yting varene har ved brannpåverknad, og at løysinga kan innebere prøving i full skala eller i laboratorium som svarar til aktuelle scenario frå verkelege brannar.

Løysinga ligg i eit klassifiseringssystem likt det som Kommisjonen vedtok ved vedtak 94/611/EF⁽⁴⁾.

I tabell 1 i vedlegget til vedtak 94/611/EF er det vist til «SBI-forsøket» som krevst for prøving av byggevarer i klasse B, C eller D til vegger og tak, medrekna overflater, bygningsdelar,

varer som inngår i bygningsdelar, komponentar til røyr og kanalar og byggevarer til fasadar eller yttervegger.

Ulikskapar i det utstyret som vert nytta til prøving av yting ved brannpåverknad, kan føre til ulike prøvingsresultat. For å sikre at prøvingsresultata vert dei same i heile Fellesskapet, må det fastleggjast ei felles oppstilling for det prøvingsutstyret som skal nyttast med SBI-metoden.

Grunnlaget for å fastleggje ei felles oppstilling for prøvingsutstyret for SBI-metoden er den granskinga som er gjord på vegner av Kommisjonen av gruppa av offisielle laboratorium, som har utforma den best eigna oppstillinga etter å ha granska korleis ulike oppstillingar stettar krava til prøving av yting ved brannpåverknad i vedtak 94/611/EF.

Den valde SBI-oppstillinga har vore underlagd eit prøvingsprogram ved fleire laboratorium som har omfatta ei lang rekkje byggjemateriale.

Dei tiltaka som er fastsette i dette vedtaket, er i samsvar med fråsegna frå Det faste byggjeutvalet —

GJORT DETTE VEDTAKET:

Artikkel 1

Ved klassifisering av byggevarer med omsyn til ytinga deira ved brannpåverknad skal prøvingsutstyret for SBI-metoden (Single Burning Item — «Enkelt brennende gjenstand»), som er nemnd i tabell 1 i vedlegget til vedtak 94/611/EF, vere i samsvar med den oppstillinga som er oppført i vedlegget til dette vedtaket.

Artikkel 2

Dette vedtaket er retta til medlemsstatane.

Utferdar i Brussel, 3. juli 1998.

For Kommisjonen

Martin BANGEMANN

Medlem av Kommisjonen

(*) Denne fellesskapsrettsakten, kunngjort i EFT L 201 av 17.7.1998, s. 114, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 52/1999 av 30. april 1999 om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering), se denne utgaven av EØS-tillegget til De Europeiske Fellesskaps Tidende.

⁽¹⁾ TEF L 40 av 11.2.1989, s. 12.

⁽²⁾ TEF L 220 av 30.8.1993, s. 1.

⁽³⁾ TEF C 62 av 28.2.1994, s. 23.

⁽⁴⁾ TEF L 241 av 16.9.1994, s. 25.

VEDLEGG

PRØVINGSOPPSTILLING FOR SBI-METODEN

1. **Generelt**

Det skal gjerast full greie for prøvingsanlegget for SBI-metoden i ein komande europeisk standard.

Heile prøvingsanlegget for SBI-metoden (medrekna det omliggjande prøvingskammeret) skal vere det same i alle tilfelle, med atterhald for eventuelle tillatne variasjonar (t.d. toleransar) som skal takast med i den komande europeiske standarden.

2. **Prøvingsprinsipp**

Eit prøveeksemplar der to loddrette delar utgjer eit rettviokla hjørne, vert utsett for flammen frå ein brennar som er plassert nedst i hjørnet. Flammen vert danna ved forbrenning av propangass som vert sprøyt inn gjennom ein sandkasse.

Etter at brennaren er tend, skal følgjande parametar registrerast for brannutviklinga til prøveeksemplara: tenningstid, flammespreiing, røykutvikling og glødande dråpar eller partiklar.

3. **Prøvingsanlegg**

Prøvingsanlegget for SBI-metoden er samansett av eit prøvingskammer, prøvingsutstyr for SBI-metoden (vogn, ramme, brennarar, avtrekkshette, oppsamlar og røyr), tilførselssystem for propangass, røykventilasjonssystem og vanleg måleutstyr.

Nøyaktige spesifikasjonar og nøyaktig oppstilling av prøvingsanlegget skal fastsetjast i den komande europeiske standarden som er nemnd i nr. 1. Dei viktigaste komponentane vil vere:

3.1. *Prøvingskammer*

- Innvendige mål:
 - høgd: $2,4 \pm 0,1$ m (oversida av ramma),
 - grunnflate: $3,0 \pm 0,6$ m i begge retningar.
- Vindauge: vindauge i dei to veggene som vender mot dei to loddrette prøveflatene.
- Ein vegg med opning til vogna; avstanden mellom vogna og sideveggene er $^3 0,5$ m.
- Når vogna er på plass, skal opningane i prøvingskammeret vere høgst $0,05 \text{ m}^2$, bortsett frå i luftinntaket under vogna og i røykavtrekket i avtrekkshetta.

3.2. *Prøvingsutstyr*

Prøvingsutstyret for SBI-metoden er samansett av:

- a) Ei vogn der to loddrette delar av prøveeksemplaret skal plasserast. Den første sandkassebrennaren skal plasserast nedst i den vinkelen som vert danna av dei loddrette delane. Vogna skal plasserast slik at baksida lukkar opninga i veggen til prøvingskammeret. Luftinntaket under golvet i vogna skal ha perforerte plater som skal syte for ei jamn luftgjennomstrøyming langs golvet i prøvingskammeret.
- b) Ei fastmontert ramme som vogna vert skoven inn i, og som støttar avtrekkshetta; den andre brennaren skal festast til denne ramma.

- c) Ei avtrekkshette som er plassert oppå ramma, og som samlar opp forbrenningsgassane.
- d) Ein oppsamlar som er montert oppå avtrekkshetta, og som har vannrett avtrekksopning; leieplatene nedst i oppsammlaren hindrar at straumen i hetta vert for ujamn.
- e) Eit målerøyr med fastsette mål og fastsett oppstilling.

Utstyret skal kunne romme prøveeksemplar som er opptil 200 mm tjukke.

3.3. *Brennarar og tilførselssystem for propangass*

- a) Prøvingutstyret inneheld to identiske sandkassebrennarar, den eine er plassert på botnplata i vogna, og den andre er montert på ein av rammestolpane; dei har følgjande spesifikasjonar:
 - Utforming: rettvikla trekant (sett ovanfrå) med like sider som er 250 mm lange; høgd 80 mm; lukka på undersida bortsett frå eit røyrruttak på 1/2" i tyngdepunktet, open på oversida; måla kan vere ± 2 mm.
 - Kasse framstilt av 1,5 mm rustfritt stål, fylt med eit 60 mm lag med grus (storleik 4-8 mm) i botnen og eit 20 mm øvre lag med «sand» (2-4 mm); dei to laga skal stabiliserast av eit nett av metalltråd, som òg skal hindre at grusen trengjer inn i gassrøyret; laga kan vere ± 2 mm tjukke.
 - Plassering:
 - den første brennaren skal monterast på plata og koplast til U-profilen under prøveeksemplaret,
 - den andre brennaren skal monterast på stolpen overfor hjørnet der prøveeksemplaret er plassert, med oversida av brennaren i ei høgd på $1\,450 \pm 5$ mm frå golvet (1 000 mm loddrett avstand til avtrekkshetta); diagonalen til den andre brennaren skal vere parallell med og nærast diagonalen til den første brennaren; dei to vinklane på 45° skal ha ein avstand på 700 ± 5 mm frå prøveeksemplaret.
- b) Prøveeksemplara skal vernast mot varmestraumen frå flammene til den andre brennaren av eit skjold med fastsette materiale og fastsett oppstilling.
- c) Brennarane skal vere utstyrde med ei tenningsinnretning, t.d. ein sikringsflamme eller glødetråd.
- d) Propangassen skal ha ein reinleik på minst 95 %. Propanen skal tilførast gjennom ein massestråmregulator som stettar fastsette krav.

3.4. *Røykventilasjonssystem*

Røykventilasjonssystemet må stette dei krava som skal fastsetjast i den komande europeiske standarden som er nemnd i nr. 1.

3.5. *Vanleg måleutstyr*

Reglane for måleutstyr (med omsyn til type, yteevne og plassering) skal førast opp i den komande europeiske standarden som er nemnd i nr. 1.

4. **Prøveeksemplar**

Prøveeksempelret er samansett av to delar — ein lang og ein kort — som dannar eit hjørne.

Prøveeksempelara av plateforma og samansette varer skal ha følgjande overflatemål:

- a) kort del: 495 ± 5 mm x $1\,500 \pm 5$ mm,
- b) lang del: $1\,000 \pm 5$ mm x $1\,500 \pm 5$ mm.

Prøveeksempelar av andre varetypar, t.d. kablar, røyr, kanalar, slangar og lausfyll-isolasjon, skal skaffast og monterast på ein måte som svarar til den praktiske bruken deira, og som det vil verte gjort full greie for i ein komande europeisk standard.

Når det er føremålstenleg, skal varene monterast til eit underlagsmateriale på ein måte som svarar til den praktiske sluttbruken deira. Underlagsmaterialet og framgangsmåtane for montering skal vere i samsvar med dei spesifikasjonane som skal fastsetjast i ein komande europeisk standard.

Varene skal festast til eit nærmare fastlagt underlag og tilpassast i samsvar med føresegnene i ein komande europeisk standard.

Dei monterte delane av prøveeksempelret skal plasserast loddrett i vogna og merkjast med vassrette og loddrette strekar. Desse framgangsmåtane skal fastsetjast i ein komande europeisk standard.

5. **Prøvingsmetode**

Prøvingsmetoden, medrekna kalibrerings- og monteringsreglar og driftsvilkår, og parametrane som skal målast, skal fastleggjast nærmare i ein komande europeisk standard.

EØS-KOMITEENS BESLUTNING**2000/EØS/50/08****nr. 53/1999
av 30. april 1999****om endring av EØS-avtalens vedlegg IX (Finansielle tjenester)**

EØS-KOMITEEN HAR -

under henvisning til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, justert ved protokollen om justering av avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, heretter kalt "avtalen", særlig artikkel 98, og

ut fra følgende betraktninger:

Avtalens vedlegg IX er endret ved EØS-komiteens beslutning nr. 110/98 av 1. desember 1998⁽¹⁾.

Europaparlaments- og rådsdirektiv 98/26/EF av 19. mai 1998 om endeleg oppgjør i betalingssystem og i oppgjerssystem for verdipapir⁽²⁾ skal innlemmes i avtalen –

BESLUTTET FØLGENDE:

Artikkel 1

I avtalens vedlegg IX etter nr. 16a (europaparlaments- og rådsdirektiv 97/5/EF) skal nytt nr. 16b lyde:

“16b. **398 L 0026:** Europaparlaments- og rådsdirektiv 98/26/EF av 19. mai 1998 om endeleg oppgjør i betalingssystem og i oppgjerssystem for verdipapir (EFT L 166 av 11.6.1998, s. 45).”

Artikkel 2

Teksten til europaparlaments- og rådsdirektiv 98/26/EF på islandsk og norsk, som er vedlagt de respektive språkversjoner av denne beslutning, har samme gyldighet.

Artikkel 3

Denne beslutning trer i kraft 1. mai 1999, forutsatt at EØS-komiteen har mottatt alle meddelelser i henhold til avtalens artikkel 103 nr. 1.

Artikkel 4

Denne beslutning skal kunngjøres i EØS-avdelingen av og EØS-tillegget til *De Europeiske Fællesskaps Tidende*.

Utferdiget i Brussel, 30. april 1999.

For EØS-komiteen

F. Barbaso

Formann

(¹) EFT L 277 av 28.10.1999, s. 46, og EØS-tillegget til EF-tidende nr. 46 av 28.10.1999, s. 116.

(²) EFT L 166 av 11.6.1998, s. 45.

EUROPAPARLAMENTS- OG RÅDS DIREKTIV 98/26/EF**av 19. mai 1998****om endeleg oppgjør i betalingssystem og i oppgjerssystem for verdipapir(*)**

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNIONEN HAR —

med tilvising til traktaten om skipinga av Det europeiske fællesskapet, særleg artikkel 100 A,

med tilvising til framlegget frå Kommissjonen⁽¹⁾,

med tilvising til fråsegna frå Det europeiske monetære instituttet⁽²⁾,

med tilvising til fråsegna frå Økonomi- og sosialutvalet⁽³⁾,

etter den framgangsmåten som er fastsett i artikkel 189 B i traktaten⁽⁴⁾, og

ut frå desse synsmåtene:

- 1) Lamfalussy-rapporten av 1990 til sentralbanksjefane i G10-statane viste kor stor systemrisiko som følgjer med betalingssystem som verkar på grunnlag av fleire rettslege framgangsmåtar for betalingavrekning, særleg multilateral betalingsavrekning. Med tanke på den aukande utviklinga av slike system, er det særleg viktig å minske den rettslege risikoen i samband med sanntidssystem for bruttooppgjør.
- 2) Det er òg særleg viktig å minske risikoen i samband med deltaking i oppgjerssystem for verdipapir, særleg der det er ein nær samanheng mellom slike system og betalingssystem.
- 3) Dette direktivet skal medverke til at betalingssystema og oppgjerssystema for verdipapir over landegrensene i Fællesskapet verkar på ein fullgod og kostnadseffektiv måte, noko som styrkjer den frie rørsla for kapital i den indre marknaden. Dette direktivet byggjer såleis vidare på dei framstega som er gjorde for å gjennomføre den indre

marknaden med tanke på verkeleggjinga av Den økonomiske og monetære unionen, særleg når det gjeld retten til å yte tenester og liberaliseringa av kapitalrørsler.

- 4) Det er ønskeleg at lovgjevinga til medlemsstatane tek sikte på å avgrense mest mogleg den uroa som ei insolvenshandsaming mot ein deltakar i eit system, kan føre til i dette systemet.
- 5) Eit framlegg til direktiv om sanering og avvikling av kredittinstitusjonar, som vart lagt fram i 1985 og endra 8. februar 1988, er framleis ikkje vedteke av Rådet. I konvensjonen om insolvenshandsaming, som vart utarbeidd 23. november 1995 av medlemsstatane samla i Rådet, vert forsikringsføretak, kredittinstitusjonar og investeringsføretak uttrykkeleg haldne utanfor.
- 6) Dette direktivet skal omfatte betalingssystem og oppgjerssystem for verdipapir, både innanlands og over grensene. Det skal gjelde for system i Fællesskapet og for trygd som vert stilt av deltakarane i samband med deltakinga deira i desse systema, anten dei er frå Fællesskapet eller frå tredjestatar.
- 7) Medlemsstatane kan nytte føresegnene i dette direktivet på sine eigne institusjonar som tek direkte del i tredjestatssystem, og på trygd som vert stilt i samband med deltaking i slike system.
- 8) Medlemsstatane bør få løyve til å peike ut eit system med oppgjør for omsetning av verdipapir som hovudoppgåve, som eit system som dette direktivet skal omfatte, sjølv om systemet i avgrensa omfang òg omfattar råvarederivat.
- 9) For å minske systemrisikoen må oppgjeret vere endeleg og trygd kunne fullførast. Trygd tyder alle middel som ein deltakar stiller til rådvelde for andre deltakarar i betalingssystema og/eller i oppgjerssystema for verdipapir for å sikre rettar og skyldnader som følgjer av dette systemet, særleg attkjøpsavtaler, lovfesta tilbakehaldsrettar og overføringar utan trygd. Definisjonen av trygd i dette direktivet bør ikkje røre ved føresegner i den nasjonale lovgjevinga om kva slags former for trygd som kan nyttast.

(*) Denne fællesskapsrettsakten, kunngjort i EFT L 166 av 11.6.1998, s. 45, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 53/1999 av 30. april 1999 om endring av EØS-avtalens vedlegg IX (Finansielle tenester), se denne utgaven av EØS-tillegget til De Europeiske Fællesskaps Tidende.

(¹) TEF C 207 av 18.7.1996, s. 13, og TEF C 259 av 26.8.1997, s. 6.

(²) Fråsegn gjeven 21. november 1996.

(³) TEF C 56 av 24.2.1997, s. 1.

(⁴) Europaparlamentsfråsegn av 9. april 1997 (TEF C 132 av 28.4.1997), felles haldning frå Rådet av 13. oktober 1997 (TEF C 375 av 10.12.1997, s. 34) og europaparlamentsavgjerd av 29. januar 1998 (TEF C 56 av 23.2.1998). Rådsavgjerd av 27. april 1998.

- 10) Dette direktivet omfattar òg trygd som vert stilt i samband med transaksjonar, medrekna pengepolitiske transaksjonar, som sentralbankane i medlemsstatane utfører i eigenskap av å vere sentralbankar; difor støttar dette direktivet òg den innsatsen som Det europeiske monetære instituttet gjer for å effektivisere betalingane over landegrensene med tanke på førebuing av den tredje fasen i Den økonomiske og monetære unionen, og medverkar såleis til å skape den naudsynte rettslege ramma for å utvikle politikken til den framtidige europeiske sentralbanken.
- 11) Overføringsordrane og avrekninga av dei bør ha rettsverknad under jurisdiksjonen til alle medlemstatane, og vere bindande for tredjemenn.
- 12) Føresegnene om endeleg avrekning bør ikkje vere til hinder for at systemet, for avrekninga finn stad, kontrollerer at dei ordrane som er lagde inn i systemet, er i samsvar med reglane for systemet og gjer det mogleg for systemet å gjennomføre oppgjeret.
- 13) Ingen føresegner i dette direktivet bør vere til hinder for at ein deltakar eller ein tredjemann i samband med ein overføringsordre som er lagd inn i systemet, kan fremje ein lovheimla rett til eller eit lovheimla krav om omstøytning eller tilbakebetaling som følge av den underliggjande transaksjonen, t.d. i tilfelle svik eller teknisk feil, så lenge dette ikkje fører til annullering av avrekninga eller tilbakekalling av overføringsordren i systemet.
- 14) Det må sikrast at overføringsordrar ikkje kan kallast tilbake etter eit visst tidspunkt som er fastsett ved reglane for systemet.
- 15) Ein medlemsstat må straks melde frå til dei andre medlemsstatane dersom det vert innleidd insolvenshandsaming mot ein deltakar i systemet.
- 16) Ei insolvenshandsaming bør ikkje ha tilbakeverkande kraft på rettane og skyldnaden til deltakarane i eit system.
- 17) Dersom det vert innleidd insolvenshandsaming mot ein deltakar i eit system, tek dette direktivet òg sikte på å avgjere kva for ei insolvenslovgjeving som skal nyttast på rettane og skyldnadene til ein deltakar i samband med deltaking i eit system.
- 18) Trygd som er stilt, bør vernast mot verknadene av den insolvenslovgjevinga som skal nyttast på den insolvente deltakaren.
- 19) Føresegnene i artikkel 9 nr. 2 skal berre nyttast på eit register, ein konto eller ein verdipapirsentral som provar at det finst eigedomsrett til dei aktuelle verdipapira, eller rett til utlevering eller overføring av dei.
- 20) Føremålet med føresegnene i artikkel 9 nr. 2 er å sikre at dersom deltakaren, sentralbanken i ein medlemsstat eller den framtidige europeiske sentralbanken har stilt gyldig og reell trygd i samsvar med lovgjevinga i medlemsstaten der registeret, kontoen eller verdipapirsentralen finst, er det berre lovgjevinga i denne medlemsstaten som bør avgjere om trygda er gyldig og kan gjerast gjeldande overfor systemet (og den systemansvarlege) og eventuelle andre personar som direkte eller indirekte gjer krava sine gjeldande gjennom systemet.
- 21) Føresegnene i artikkel 9 nr. 2 skal ikkje røre ved bruken eller verknadene av lovgjevinga i medlemsstaten der verdipapira er utferda, eller av lovgjevinga i medlemsstaten der verdipapira elles er i forvaring (medrekna, utan avgrensing, lovgjevinga om utferding av, eigedomsrett til eller overføring av slike verdipapir, eller av rettar i samband med desse verdipapira), og dei bør ikkje tolkast på ein slik måte at all slik trygd vil kunne gjerast gjeldande direkte eller verte godkjend i alle medlemsstatar dersom ho ikkje er i samsvar med lovgjevinga i denne medlemsstaten.
- 22) For å fremje klarleiken og rettstryggleiken best mogleg i samband med verdipapirtransaksjonar, bør medlemsstatane leggje vinn på å skipe tilstrekkelege bindeledd mellom alle dei oppgjerssystema for verdipapir som er omfatta av dette direktivet.
- 23) Dei fornemnde måla kan best verkeleggjerast ved å vedta dette direktivet, som ikkje går lenger enn det som er naudsynt for å oppnå dei —

VEDTEKE DETTE DIREKTIVET:

AVDELING I

VERKEOMRÅDE OG DEFINISJONAR

Artikkel 1

Føresegnene i dette direktivet skal nyttast på

- a) alle system slik det er definert i artikkel 2 bokstav a), som er underlagde lovgjevinga i ein medlemsstat, og som handsamar alle valutaer, ECU eller ulike valutaer som systemet reknar om i høve til kvarandre,
- b) alle deltakarar i eit slikt system,
- c) trygd som vert stilt i samband med
- deltaking i eit system, eller
- transaksjonar som sentralbankane i medlemsstatane utfører i eigenskap av å vere sentralbankar.

Artikkel 2

I dette direktivet tyder

a) «system» ei formell ordning

- mellom tre eller fleire deltakarar, ikkje medrekna eit eventuelt oppgjersføretak, ein eventuell sentral motpart, ein eventuell avrekningsentral eller ein eventuell indirekte deltakar, som har felles reglar og standardiserte framgangsmåtar for utføring av overføringsordrar mellom deltakarane,
- som er underlagd lovgjevinga i ein medlemsstat som er vald av deltakarane; deltakarane kan likevel berre velje lovgjevinga i ein medlemsstat der minst éin av dei har hovudkontoret sitt, og
- som med atterhald for andre, strengare vilkår for allmenn bruk som er fastsette i den nasjonale lovgjevinga, vert kalla eit system, og som Kommisjonen har fått melding om frå den medlemsstaten som har den lovgjevinga som skal gjelde, etter at denne medlemsstaten har gjort seg viss på at reglane for systemet er føremålstenlege.

Med atterhald for dei vilkåra som er fastsette i første leddet, kan medlemsstatane, når dei meiner at systemrisikoen rettferdiggjær det, kalle ei formell ordning for eit system når oppgåva hennar er å utføre overføringsordrar slik det er definert i bokstav i) andre strekpunktet, og når ho i avgrensa omfang utfører ordrar i samband med andre finansielle instrument.

Medlemsstatane kan likeins i einskildsaker kalle ei formell ordning mellom to deltakarar, ikkje medrekna eit eventuelt oppgjersføretak, ein eventuell sentral motpart, ein eventuell avrekningsentral eller ein eventuell indirekte deltakar, for eit system når medlemsstatane meiner at systemrisikoen rettferdiggjær det,

b) «institusjon»

- ein kredittinstitusjon slik det er definert i artikkel 1 første strekpunktet i direktiv 77/780/EØF⁽¹⁾, medrekna dei institusjonane som er oppførde i artikkel 2 nr. 2 i det nemnde direktivet, eller
- eit investeringsføretak slik det er definert i artikkel 1 nr. 2 i direktiv 93/22/EØF⁽²⁾, bortsett frå dei institusjonane som er oppførde i artikkel 2 nr. 2 bokstav a)-k) i det nemnde direktivet, eller

- eit offentleg organ eller eit føretak med statsgaranti, eller
- alle føretak som har hovudkontoret sitt utanfor Fællesskapet, og som har dei same oppgåvene som kredittinstitusjonane eller investeringsføretaka i Fællesskapet, slik det er definert i første og andre strekpunktet,

som tek del i eit system, og som er ansvarlege for å utføre dei finansielle skyldnadene som følgjer av overføringsordrar innanfor dette systemet.

Dersom det vert ført tilsyn med eit system i samsvar med nasjonal lovgjeving, og systemet berre utfører overføringsordrar slik det er definert i bokstav i) andre strekpunktet, og betalingar som følgjer av slike ordrar, kan ein medlemsstat avgjere at føretak som tek del i eit slikt system, og som er ansvarlege for å utføre dei finansielle skyldnadene som følgjer av overføringsordrane innanfor dette systemet, kan reknast som institusjonar dersom minst tre av deltakarane i systemet høyrer inn under dei kategoriane som er nemnde i første leddet, og systemrisikoen rettferdiggjær ei slik avgjerd,

- c) «sentral motpart» ei eining som er eit mellomledd mellom institusjonane i eit system, og som fungerer som den einaste motparten til desse institusjonane når det gjeld overføringsordrane deira,
- d) «oppgjersføretak» ei eining som skaffar institusjonane og/eller ein sentral motpart som tek del i systema, oppgjerskontoar som skal nyttast ved oppgjær av overføringsordrar innanfor desse systema, og som eventuelt kan gje desse institusjonane og/eller sentrale motpartane kreditt i samband med oppgjær,
- e) «avrekningsentral» ei eining som er ansvarleg for utrekning av nettoposisjonen til institusjonar, til ein eventuell sentral motpart og/eller til eit eventuelt oppgjersføretak,
- f) «deltakar» ein institusjon, ein sentral motpart, eit oppgjersføretak eller ein avrekningsentral.

I samsvar med reglane for systemet kan den same deltakaren fungere som sentral motpart, som oppgjersføretak eller som avrekningsentral, eller utføre ein del av eller alle desse oppgåvane.

For føremåla med dette direktivet kan ein medlemsstat avgjere at ein indirekte deltakar kan reknast som deltakar dersom systemrisikoen rettferdiggjær det, og dersom systemet kjenner den indirekte deltakaren,

⁽¹⁾ Første rådsdirektiv 77/780/EØF av 12. desember 1977 om samordning av lover og forskrifter om adgang til å starte og utøve virksomhet som kredittinstitusjon (TEF L 322 av 17.12.1977, s. 30). Direktivet sist endra ved direktiv 96/13/EF (TEF L 66 av 16.3.1996, s. 15).

⁽²⁾ Rådsdirektiv 93/22/EØF av 10. mai 1993 om investeringstjenester i forbindelse med verdipapirer (TEF L 141 av 11.6.1993, s. 27). Direktivet sist endra ved europaparlaments- og rådsdirektiv 97/9/EF (TEF L 84 av 26.3.1997, s. 22).

- g) «indirekte deltakar» ein kredittinstitusjon slik det er definert i bokstav b) første strekpunktet, som har gjort ei avtale med ein institusjon som tek del i eit system som utfører overføringsordrar slik det er definert i bokstav i) første strekpunktet, som gjer det mogleg for den førnemnde kredittinstitusjonen å sende overføringsordrar gjennom systemet,
- h) «verdipapir» alle dei instrumenta som er nemnde i del B i vedlegget til direktiv 93/22/EØF,
- i) «overføringsordre»
- ein instruks frå ein deltakar om å stille ein pengesum til rådvelde for ein mottakar ved å gjere ei postering på kontoen til ein kredittinstitusjon, ein sentralbank eller eit oppgjersforetak, eller ein instruks som inneber overtaking eller oppfylling av ein betalingskyldnad slik det er definert i reglane for systemet, eller
 - ein instruks frå ein deltakar om å overføre eigedomsretten eller andre rettar til eitt eller fleire verdipapir ved å gjere ei ei postering i eit register, eller på annan måte,
- j) «insolvenshandsaming» alle kollektive tiltak som har heimel i lovgjevinga til ein medlemsstat eller til ein tredjestat med tanke på avvikling eller sanering av deltakaren når desse tiltaka inneber at overføringar eller betalningar vert stansa eller avgrensa,
- k) «avrekning» omrekning til éi samla nettofordring eller éin nettoskyldnad av dei fordringane og skyldnadene som følgjer av overføringsordrar som ein eller fleire deltakarar anten utferdar eller mottek frå ein eller fleire andre deltakarar, slik at det berre er éi nettofordring eller éin nettoskyldnad som kan gjerast gjeldande,
- l) «oppgjerskonto» ein konto hjå ein sentralbank, eit oppgjersforetak eller ein sentral motpart som vert nytta til plassering av midlar og verdipapir, og til oppgjær av transaksjonar mellom deltakarane i eit system,
- m) «trygd» alle omsetjelege aktiva som vert stilte til rådvelde som pant (medrekna pengar som vert stilte til rådvelde som pant), som attkjøpsavtale eller som ein liknande avtale eller på annan måte, for å tryggje rettane og skyldnadene som kan følgje i samband med eit system, eller som vert stilte til rådvelde for sentralbankane i medlemsstatane eller for den framtidige europeiske sentralbanken.

AVDELING II

AVREKNING OG OVERFØRINGSORDRAR

Artikkel 3

1. Overføringsordrar og avrekning skal ha rettsverknad og vere bindande for tredjemenn, òg i tilfelle der det er innleidd insolvenshandsaming mot ein deltakar, på det vilkåret at overføringsordrane vart lagde inn i systemet før ei insolvenshandsaming slik det er definert i artikkel 6 nr. 1, vart innleidd.

Dersom overføringsordrane i unntakshøve vert lagde inn i systemet etter at det vart innleidd insolvenshandsaming, og dei vert utførte den same dagen som denne handsaminga vert innleidd, skal dei berre ha rettsverknad eller vere bindande dersom oppgjersforetaket, den sentrale motparten eller avrekningssentralen kan prove at dei på oppgjerstidspunktet verken hadde kjennskap til eller burde ha hatt kjennskap til at det var innleidd insolvenshandsaming.

2. Ingen lover, forskrifter, føresegner eller praksis med omsyn til oppheving av avtaler og transaksjonar som vart inngådde før insolvenshandsaminga slik det er definert i artikkel 6 nr. 1, vart innleidd, skal føre til at ei avrekning vert annullert.

3. Tidspunktet for når ein overføringsordre er gått inn i eit system, skal fastsetjast ved reglane for dette systemet. Dersom det er fastsett vilkår for dette tidspunktet i den nasjonale lovgjevinga som gjeld for systemet, må reglane for dette systemet vere i samsvar med desse vilkåra.

Artikkel 4

Medlemsstatane kan fastsetje at innleiing av insolvenshandsaming mot ein deltakar ikkje skal vere til hinder for at midlar eller verdipapir som er disponible på oppgjerskontoen til deltakaren, kan nyttast til å innfri skyldnadene hans i systemet same dagen som insolvenshandsaminga vert innleidd. Medlemsstatane kan òg fastsetje at ein kredittfasilitet som ein slik deltakar har fått tildelt innanfor systemet, mot ei disponibel og reell trygd vert nytta til å innfri dei skyldnadene som deltakaren har i systemet.

Artikkel 5

Ein overføringsordre kan ikkje kallast tilbake av ein deltakar i eit system eller av ein tredjemann etter det tidspunktet som er fastsett i reglane for systemet.

Artikkel 12

Innan tre år etter den datoen som er nemnd i artikkel 11 nr. 1, skal Kommisjonen leggje fram for Europaparlamentet og Rådet ein rapport om korleis dette direktivet vert nytta, eventuelt med framlegg til revisjon av det.

Artikkel 13

Dette direktivet tek til å gjelde den dagen det vert kunngjort i *Tidend for Dei europeiske fællesskapa*.

Artikkel 14

Dette direktivet er retta til medlemsstatane.

Utferda i Brussel, 19. mai 1998.

For Europaparlamentet

J.M. GIL-ROBLES

President

For Rådet

G. BROWN

Formann

EØS-KOMITEENS BESLUTNING**2000/EØS/50/09****nr. 54/1999
av 30. april 1999****om endring av EØS-avtalens vedlegg X (Audiovisuelle tjenester)**

EØS-KOMITEEN HAR -

under henvisning til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, justert ved protokollen om justering av avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, heretter kalt "avtalen", særlig artikkel 98, og

ut fra følgende betraktninger:

Avtalens vedlegg X er endret ved EØS-komiteens beslutning nr. 79/96 av 13. desember 1996⁽¹⁾.

Rådsrekommendasjon 98/560/EF av 24. september 1998 om utviklingen av europeisk industris konkurranseevne på området audiovisuelle tjenester og informasjonstjenester, gjennom utarbeidelsen av nasjonale rammer som tar sikte på å nå sammenlignbar og effektiv beskyttelse av mindreårige og menneskeverdet⁽²⁾ skal innlemmes i avtalen –

BESLUTTET FØLGENDE:

Artikkel 1

I avtalens vedlegg X etter nr. 2 (rådsresolusjon 94/C 181/02) skal nytt nr. 3 lyde:

- “3. **398 X 0560:** Rådsrekommendasjon 98/560/EF av 24. september 1998 om utviklingen av europeisk industris konkurranseevne på området audiovisuelle tjenester og informasjonstjenester, gjennom utarbeidelsen av nasjonale rammer som tar sikte på å nå sammenlignbar og effektiv beskyttelse av mindreårige og menneskeverdet (EFT L 270 av 7.10.1998, s. 48).”

Artikkel 2

Teksten til rådsrekommendasjon 98/560/EF på islandsk og norsk, som er vedlagt de respektive språkversjoner av denne beslutning, har samme gyldighet.

Artikkel 3

Denne beslutning trer i kraft 1. mai 1999, forutsatt at EØS-komiteen har mottatt alle meddelelser i henhold til avtalens artikkel 103 nr. 1.

Artikkel 4

Denne beslutning skal kunngjøres i EØS-avdelingen av og EØS-tillegget til *De Europeiske Fellesskaps Tidende*.

Utferdiget i Brussel, 30. april 1999.

For EØS-komiteen

F. Barbaso

Formann

(¹) EFT L 100 av 17.4.1997, s. 68, og EØS-tillegget til EF-tidende nr. 16 av 17.4.1997, s. 174.

(²) EFT L 270 av 7.10.1998, s. 48.

RÅDSREKOMMANDASJON

av 24. september 1998

om utviklingen av europeisk industris konkurranseevne på området for audiovisuelle tjenester og informasjonstjenester, gjennom utarbeidelsen av nasjonale rammer som tar sikte på å nå en sammenlignbar og effektiv beskyttelse av mindreårige og menneskeverdet(*)

(98/560/EF)

RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION —

som viser til traktaten om opprettelse av Det europeiske fællesskap, særlig artikkel 130,

som viser til forslag fra Kommisjonen,

som viser til uttalelse fra Europaparlamentet⁽¹⁾,

som viser til uttalelse fra Den økonomiske og sosiale komité⁽²⁾, og

som tar følgende i betraktning:

- 1) Kommisjonen vedtok 16. oktober 1996 «grønnbok om beskyttelse av mindreårige og menneskeverdet i forbindelse med audiovisuelle tjenester og informasjonstjenester», som ble positivt mottatt av Rådet under dets møte 16. desember 1996.
- 2) Europaparlamentet⁽³⁾, Den økonomiske og sosiale komité⁽⁴⁾ og Regionkomiteen⁽⁵⁾ har avgitt uttalelse om nevnte grønnbok.
- 3) Kommisjonen framla konklusjonene fra samrådsprosessen for Rådet under Rådets møte 30. juni 1997, der de ble enstemmig positivt mottatt.
- 4) Kommisjonen vedtok 16. oktober 1996 meldingen om ulovlig og skadelig innhold på Internett. Rådet og representantene for medlemsstatenes regjeringer forsamlet i Rådet vedtok 17. februar 1997 resolusjonen om ulovlig og skadelig innhold på Internett⁽⁶⁾. Europaparlamentet vedtok 24. april 1997 en uttalelse om kommisjonsmeldingen om ulovlig og skadelig innhold på Internett. Dette arbeidet

videreføres, og utfyller denne rekommendasjon ved å spesifikt omtale alle former for ulovlig og skadelig innhold på Internett.

- 5) Denne rekommendasjon omhandler særlig spørsmål om beskyttelse av mindreårige og menneskeverdet i forbindelse med audiovisuelle tjenester og informasjonstjenester som er tilgjengelige for offentligheten, uansett spredningsmåte (f.eks. kringkasting, lukkede netjtjenester eller tjenester på Internett).
- 6) Informasjon, holdningsdannende arbeid og opplæring av brukerne er grunnleggende virkemidler for å fremme europeisk industris konkurranseevne på området for audiovisuelle tjenester og informasjonstjenester samt å tilpasse denne til den teknologiske utvikling og de strukturelle endringer. Dette er også en forutsetning for at europeiske borgere kan delta fullt ut i informasjonssamfunnet. I tillegg til tiltak for å beskytte mindreårige og bekjempe ulovlig innhold som krenker menneskeverdet, bør det derfor oppmuntres til en lovlig og ansvarlig bruk av informasjons- og kommunikasjonstjenestene, særlig gjennom utøvelse av foreldrekontroll.
- 7) I europaparlaments- og rådsdirektiv 97/36/EF av 30. juni 1997 om endring av rådsdirektiv 89/552/EØF om samordning av visse bestemmelser om utøvelse av fjernsynsvirksomhet, fastsatt ved lov eller forskrift i medlemsstatene⁽⁷⁾, og særlig artikkel 22, 22a og 22b i direktiv 89/552/EØF, er det fastsatt et fullstendig sett med tiltak for beskyttelse av mindreårige med hensyn til fjernsynssendinger, for å sikre fri bevegelighet for sistnevnte.
- 8) Utviklingen av audiovisuelle tjenester og informasjonstjenester utgjør et grunnleggende element for Europa, tatt i betraktning det store potensialet slike tjenester har når det gjelder utdanning, tilgang til informasjon og kultur, økonomisk utvikling og opprettelse av arbeidsplasser.
- 9) En full utnyttelse av dette potensialet krever at det finnes en levedyktig og nyskapende industri i Fællesskapet. Det er i første omgang opp til foretakene å sikre og bedre sin konkurranseevne, eventuelt med støtte fra offentlige myndigheter.

(*) Denne fællesskapsrettsakten, kunngjort i EFT L 270 av 7.10.1998, s. 48, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 54/1999 av 30. april 1999 om endring av EØS-avtalens vedlegg X (Audiovisuelle tjenester), se denne utgaven av EØS-tillegget til De Europeiske Fællesskaps Tidende.

⁽¹⁾ Uttalelse avgitt 13. mai 1998 (ennå ikke offentliggjort i EFT).

⁽²⁾ EFT C 214 av 10.7.1998, s. 25.

⁽³⁾ EFT C 339 av 10.11.1997, s. 420.

⁽⁴⁾ EFT C 287 av 22.9.1997, s. 11.

⁽⁵⁾ EFT C 215 av 16.7.1997, s. 37.

⁽⁶⁾ EFT C 70 av 6.3.1997, s. 1.

⁽⁷⁾ EFT L 202 av 30.7.1997, s. 60.

- NORSK utgave
- 10) Beskyttelsen av visse viktig generelle interesser, særlig mindreårige og menneskeverdet, oppmuntrer til at det skapes et fortrolig klima som er nødvendig for å utnytte potensialet i industrien for audiovisuelle tjenester og informasjonstjenester ved at hindringer for utviklingen og fullstendig konkurranseevne i denne industrien fjernes.
 - 11) En bedring av de generelle vilkårene for konkurranseevne i den europeiske industri for audiovisuelle tjenester og informasjonstjenester, fordrer at det skapes et samarbeidsvillig miljø mellom foretakene i denne sektoren når det gjelder spørsmål om beskyttelse av mindreårige og menneskeverdet.
 - 12) Visse eksisterende teknologiske vilkår muliggjør en bedre beskyttelse av ovennevnte viktige generelle interesser, særlig beskyttelse av mindreårige og menneskeverdet, og dermed også en aksept for disse tjenestene fra alle brukere.
 - 13) Det er nå viktig å oppmuntre foretakene til å utarbeide en nasjonal ramme for selvregulering gjennom samarbeid dem imellom og med de øvrige berørte parter. Selvreguleringen kan gi foretakene mulighet til raskt å tilpasse seg den teknologiske utvikling og globaliseringen av markedene.
 - 14) Den beskyttelsen av de generelle interesser som søkes oppnådd, bør inngå i de grunnleggende prinsippene om respekt for privatlivet fred og ytringsfriheten, slik de særlig er omtalt i artikkel 8 og 10 i Den europeiske konvensjon om beskyttelse av menneskerettighetene og de grunnleggende friheter, og anerkjent i artikkel F nr. 2 i traktat om Den europeiske union samt ved Domstolens rettspraksis som generelle prinsipper i fællesskapsretten.
 - 15) Ethvert tiltak som begrenser disse rettighetene og frihetene skal være ikke-diskriminerende, nødvendig for å nå det definerte mål og stå i nært forhold til begrensningene det pålegger.
 - 16) Telenettens globale karakter gjør det nødvendig å håndtere spørsmålene om beskyttelse av mindreårige og menneskeverdet på området for audiovisuelle tjenester og informasjonstjenester på internasjonalt plan. I denne forbindelse vil opprettelsen av et veiledende felles rammeverk på europeisk plan gjøre det mulig både å fremme de europeiske verdier og å yte et avgjørende bidrag til den internasjonale debatt.
 - 17) Det er av grunnleggende betydning å skille mellom spørsmål om ulovlig innhold som krenker menneskeverdet, og spørsmål om innhold som er lovlig, men som kan skade mindreårige og påvirke deres fysiske, mentale og moralske utvikling. Disse to problemtypene kan kreve ulike tilnærminger og løsninger.
 - 18) Medlemsstatenes nasjonale lovgivning som fastsetter prinsipper om og regler for beskyttelse av mindreårige og menneskeverdet, gjenspeiler forskjellene i kulturene og i nasjonal og lokal følsomhet. Det bør derfor legges særlig vekt på å anvende nærhetsprinsippet.
 - 19) På bakgrunn av telenettens tverrnasjonale karakter, bør effektiviteten til nasjonale tiltak styrkes på fællesskapsplan gjennom en samordning av nasjonale initiativer og instanser som skal gjennomføre dem i samsvar med de berørte parter respektive ansvarsområder og funksjoner, og gjennom en utvikling av samarbeidet og utveksling av god praksis på de aktuelle områdene.
 - 20) Som et tilleggstiltak og i samsvar med de relevante rammereglene som er i kraft på nasjonalt plan og på fællesskapsplan, bør utarbeidelsen av en selvregulering for operatører bidra til en rask iverksetting av konkrete løsninger for problemene i forbindelse med beskyttelse av mindreårige og menneskeverdet, samtidig som den fleksibilitet opprettholdes som er nødvendig for å ta hensyn til den raske utviklingen på området for audiovisuelle tjenester og informasjonstjenester.
 - 21) Fællesskapets bidrag for å utfylle medlemsstatenes tiltak med hensyn til beskyttelse av mindreårige og menneskeverdet på området for audiovisuelle tjenester og informasjonstjenester, bør bygge på en fullstendig utnyttelse av de eksisterende ordninger.
 - 22) Det er nødvendig med en tett samordning av de ulike relevante initiativene som gjennomføres parallelt med oppfølgingen av grønnboken, særlig arbeid med oppfølging av meldingen om ulovlig og skadelig innhold på Internett, det vil si resolusjonen av 17. februar 1997 vedtatt av Rådet og representantene for medlemsstatenes regjeringer forsamlet i Rådet, Europaparlamentets resolusjon av 1977 og de to arbeidsgrupperapportene fremlagt for Rådet 28. november 1996 og 27. juni 1997, arbeid utført i henhold til bestemmelsene i artikkel 22b i rådsdirektiv 89/552/EØF av 3. oktober 1989 om samordning av visse bestemmelser om utøvelse av fjernsynsvirksomhet, fastsatt ved lov eller forskrift i medlemsstatene⁽¹⁾ samt arbeid med samarbeid om justis- og innenrikssaker.
 - 23) Iverksettingen av denne rekommandasjon skal samordnes tett med iverksettingen av ethvert nytt tiltak som måtte være resultatet av arbeidene med oppfølging av kommisjonsmeldingen om ulovlig og skadelig innhold på Internett —

(¹) EFT L 298 av 17.10.1989, s. 23. Direktivet endret ved europaparlaments- og rådsdirektiv 97/36/EF (EFT L 202 av 30.7.1997, s. 60).

I. ANBEFALER medlemsstatene å fremme utviklingen av et fortlølig klima som vil bidra til å utvikle industrien for audiovisuelle tjenester og informasjonstjenester:

1) ved å lette en frivillig utarbeiding av nasjonale rammer for beskyttelse av mindreårige og menneskeverdet på området for audiovisuelle tjenester og informasjonstjenester, som et supplement til rammereglene:

— ved å oppfordre, i samsvar med nasjonal tradisjon og praksis, de berørte parter (brukere, forbrukere, foretak og offentlige myndigheter) til å delta i fastsettelsen, gjennomføringen og evalueringen av nasjonale tiltak på områdene som omfattes av denne rekommendasjon,

— ved å utarbeide en nasjonal ramme for selvregulering for operatører som yter netjtjenester, samtidig som det tas hensyn til de retningsgivende prinsippene og framgangsmåtene beskrevet i vedlegget,

— ved å samarbeide på fellesskapsplan om å utarbeide sammenlignbare evalueringsmetoder,

2) ved å oppfordre kringkastingsselskapene under deres jurisdiksjon, som et supplement til nasjonale rammeregler og Fellesskapets rammeregler om kringkasting, til på et frivillig grunnlag å drive forskning på og utprøving av nye tiltak for å beskytte mindreårige og informere fjernsynsseerne,

3) ved å treffe effektive tiltak, når dette er egnet og mulig, for å redusere mulige hindringer for utviklingen på området for netjtjenester og samtidig fortsette kampen mot kringkasting via netjtjenester av skadelig innhold som krenker menneskeverdet, gjennom:

— behandling av klager og oversending av nødvendige opplysninger om det påstått skadelige innholdet til vedkommende nasjonale myndigheter,

— tverrnasjonalt samarbeid mellom klagebehandlingsorganene for å bedre effektiviteten i de nasjonale tiltakene,

4) ved å iverksette, for å oppmuntre til at teknologiske nyvinninger tas i bruk og som et supplement til juridiske og andre tiltak som er i kraft med hensyn til kringkastingstjenester, på en måte som er sammenlignbar med disse tiltakene og i tett samarbeid med de berørte parter:

— et tiltak som gjør at mindreårige kan bruke audiovisuelle og informasjonsbaserte netjtjenester på en ansvarlig måte, særlig ved å gjøre foreldre, undervisere og lærere mer bevisste på potensialet i de nye tjenestene og måter å beskytte mindreårige på,

— et tiltak som skal forenkle identifiseringen av kvalitetsinnhold og -tjenester bestemt på mindreårige og tilgangen til dette, der det er egnet og nødvendig, særlig ved å tilby tilgang på utdanningssteder og offentlige steder,

II. ANBEFALER at de berørte sektorer og parter:

1) samarbeider, i samsvar med nasjonal tradisjon og praksis, med de berørte myndigheter for å opprette strukturer som representerer alle berørte parter på nasjonalt plan, for særlig å gjøre det lettere å delta i samordningsarbeidet på europeisk og internasjonalt plan på områdene som omfattes av denne rekommendasjon,

2) samarbeider ved utarbeidelsen av atferdsregler for beskyttelse av mindreårige og menneskeverdet som skal få anvendelse for netjtjenester, særlig for å skape et gunstig miljø for opprettelse av nye tjenester, samtidig som det tas hensyn til prinsippene og framgangsmåtene beskrevet i vedlegget,

3) utarbeider og, når det gjelder kringkastingstjenester, utprøver på frivillig grunnlag nye midler for å beskytte mindreårige og informere fjernsynsseere, for å oppmuntre til nyskaping samtidig som beskyttelsen bedres,

4) treffer positive tiltak for mindreårige, herunder initiativer for å gi dem mer generell tilgang til audiovisuelle tjenester og informasjonstjenester, samtidig som de vernes mot potensielt skadelig innhold,

5) samarbeider om oppfølging og regelmessig evaluering av arbeidet som utføres på nasjonalt plan for anvendelsen av denne rekommendasjon,

III. INVITERER Kommisjonen til å:

1) lette, eventuelt ved å benytte eksisterende økonomiske fellesskapsordninger, etableringen av et nettverk av de instanser som har ansvar for utforming og iverksetting av nasjonale rammer for selvregulering, og på fellesskapsplan å gjøre det enklere å utveksle erfaringer og god praksis mellom medlemsstatene og

de berørte parter på de ulike områdene som dekkes av denne rekommendasjon, særlig med hensyn til nyskapende tiltak,

- 2) oppmuntre til samarbeid og utveksling av erfaringer og god praksis mellom selvregulerende strukturer og strukturer med ansvar for klagebehandling, for å skape et fortrolig miljø i kampen mot kringkasting av ulovlig innhold som krenker menneskeverdet på området for audiovisuelle og informasjonsbaserte netjtjenester,
- 3) sammen med medlemsstatene legge forholdene til rette for det internasjonale samarbeidet på områdene som dekkes av denne rekommendasjon, særlig gjennom utveksling av erfaringer og god praksis mellom operatører og andre berørte parter i Fællesskapet samt deres partnere i andre deler av verden,
- 4) utarbeide, i samarbeid med vedkommende nasjonale myndigheter, en metode for evaluering av tiltakene som er truffet i henhold til denne rekommendasjon, idet det rettes særlig oppmerksomhet mot utviklingen av resultatene av et samarbeid på fællesskapsplan, og framlegge for Europaparlamentet og Rådet en evalueringsrapport om virkningene av samarbeidet, to år etter at denne rekommendasjon er vedtatt.

Utferdiget i Brussel, 24. september 1998.

For Rådet

J. FARNLEITNER

Formann

*VEDLEGG***VEILEDENDE RETNINGSLINJER FOR IVERKSETTINGEN PÅ NASJONALT PLAN AV EN
RAMME FOR SELVREGULERING FOR BESKYTTELSE AV MINDREÅRIGE OG
MENNESKEVERDET PÅ OMRÅDET FOR AUDIOVISUELLE TJENESTER OG
INFORMASJONSTJENESTER****Målsetting**

Formålet med disse retningslinjer er å fremme utviklingen av et fortrolig miljø på området for audiovisuelle og informasjonsbaserte nettjenester, ved å sikre en høy grad av samsvar på fellesskapsplan når foretak eller andre berørte parter innfører nasjonale rammer for selvregulering med tanke på beskyttelse av mindreårige og menneskeverdet. Tjenestene nevnt i disse retningslinjer er de som ytes på fjernbasis, ved elektroniske midler. De omfatter ikke kringkastingstjenester som dekkes av rådsdirektiv 89/552/EØF eller kringkasting over radio. Det omtalte innholdet er det som stilles til disposisjon for offentligheten, i motsetning til meldinger av privat art.

Dette samsvaret vil øke selvreguleringsprosessens effektivitet, og legge grunnlaget for det nødvendige tverrnasjonale samarbeidet mellom de berørte parter.

Idet det tas hensyn til frivillighetsaspektet ved selvreguleringsprosessen (som først og fremst tar sikte på å utfylle gjeldende regelverk), og samtidig med at ulike framgangsmåter og varierende følsomhet i de ulike medlemsstatene i Fellesskapet respekteres, omhandler disse veiledende retningslinjene fire nøkkelementer for en nasjonal ramme for selvregulering:

- samråd med de berørte parter og deres representativitet,
- atferdsregler,
- de nasjonale instanser som letter samarbeidet på fellesskapsplan,
- nasjonal evaluering av rammer for selvregulering.

1. SAMRÅD MED DE BERØRTE PARTER OG DERES REPRESENTATIVITET

Målet er å sikre at utarbeidelsen, anvendelsen og evalueringen av en ramme for selvregulering på nasjonalt plan bygger på en fullstendig deltakelse fra de berørte parter, det vil si de offentlige myndigheter, brukere, forbrukere og foretakene som direkte eller indirekte er involvert i yting av audiovisuelle eller informasjonsbaserte nettjenester. De berørte offentlige såvel som private parters ansvarsområder og rolle bør defineres klart.

For di selvregulering er en frivillig prosess, avhenger aksepten av og effektiviteten til en nasjonal ramme for selvregulering av i hvor stor grad de berørte parter samarbeider om utarbeidelsen, anvendelsen og evalueringen av denne.

Alle berørte parter bør likeledes ta del i arbeid på lengre sikt, som utviklingen av felles verktøy og konsepter (for eksempel med hensyn til merking av innhold) eller utarbeidelsen av tilleggstiltak (for eksempel med hensyn til informasjon, holdningsdannende arbeid og utdanning).

2. ATFERDSREGLER**2.1 Generelle betraktninger**

Målet er å utvikle grunnleggende atferdsregler som er tett knyttet opp mot de fastsatte formål, innenfor en nasjonal ramme for selvregulering. Disse reglene bør innlemmes i ett eller flere sett med atferdsregler og anvendes på frivillig grunnlag av de berørte operatørene (det vil i første rekke si foretakene), og innholdet bør dekke minst kategoriene definert i punkt 2.2.

Ved utarbeidelsen av disse reglene bør det særlig tas hensyn til:

- mangfoldet av tjenester og funksjoner som ivaretas av de ulike typene operatører (nettleverandører, tilgangslleverandører, tjenesteytere, innholdsleverandører osv.) samt deres respektive ansvarsområder,
- mangfoldet av miljøtyper og anvendelsestyper blant netjtjenestene (åpne og lukkede nett, programmer med varierende grad av interaktivitet).

I lys av dette kan operatørene komme til å trenge ett eller flere sett med atferdsregler.

Mangfoldet tatt i betraktning, bør de utarbeidede reglenes forholdsmessighet vurderes med hensyn til:

- prinsipper for ytringsfrihet, vern av privatlivets fred og fri bevegelse for tjenester,
- prinsippet om teknisk og økonomisk gjennomførbarhet, idet det tas hensyn til at det overordnede mål er å utvikle informasjonssamfunnet i Europa.

2.2 Atferdsreglenes innhold

Atferdsreglene bør dekke følgende emner:

2.2.1 Beskyttelse av mindreårige

Formål: å gi mindreårige mulighet til på en ansvarlig måte å få tilgang til netjtjenester, og unngå at de uten samtykke fra foreldre eller lærere får tilgang til lovlig innhold som kan hindre deres fysiske, mentale eller moralske utvikling. Dette bør i tillegg til samordnede handlingsplaner for å utdanne og danne holdninger hos mindreårige, innebære at det utarbeides visse regler på følgende områder:

a) informasjon til brukerne

Formål: samtidig med at brukerne oppmuntres til å bruke nettene på en ansvarlig måte, skal tjenesteyterne informere dem, hver gang dette er mulig, om risikoen som innholdet i visse netjtjenester kan innebære samt om eksisterende egnede vernetiltak.

Atferdsreglene bør for eksempel berøre spørsmålet om grunnleggende regler for hvilken type opplysninger som stilles til disposisjon for brukerne, og om å vite når og i hvilken form slike opplysninger skal gis. Det bør velges egnede tidspunkt for å spre slike opplysninger (salg av teknisk utstyr, kontrakt med brukeren, nettsted osv.).

b) presentasjon av lovlig innhold som kan skade mindreårige

Formål: lovlig innhold som kan skade mindreårige eller påvirke deres fysiske, mentale eller moralske utvikling bør, hver gang dette er mulig, presenteres slik at brukerne får grunnleggende opplysninger om deres potensielt skadelige virkning på mindreårige.

Atferdsreglene bør for eksempel berøre spørsmålet om grunnleggende regler beregnet på foretak som yter de aktuelle netjtjenestene samt brukere og innholdsleverandører. Disse reglene bør, hver gang dette er mulig, omfatte vilkår for når tilbud og spredning av innhold som kan skade mindreårige skal underlegges vernetiltak som:

- en advarselsside, et billed- eller lydvarsel,
- en beskrivende merking og/eller en klassifisering av innholdet,
- systemer for kontroll av brukernes alder.

For dette formål bør det prioriteres vernetiltak som anvendes på stadiet for presentasjon av lovlig innhold som klart kan være skadelig for mindreårige, som pornografi eller vold.

c) hjelp til utøvelse av foreldrekontroll

Formål: foreldre, lærere og andre som har ansvar på dette området bør, hver gang det er mulig, kunne støtte seg på innretninger som er enkle og fleksible i bruk, og som gir mindreårige tilgang til tjenestene selv uten tilsyn, uten at dette overstyrer de ansvarliges undervisningsvalg.

Atferdsreglene bør for eksempel berøre spørsmål om grunnleggende regler om vilkår for levering til brukerne av innretninger eller tilleggstjenester for hjelp til utøvelse av foreldrekontroll, hver gang dette er mulig, særlig:

- filtreringsprogram som installeres og aktiveres av brukeren,
- filtervalg som aktiveres på forespørsel fra sluttbrukeren av tjenesteoperatører på et høyere nivå (for eksempel ved at det tilbys begrenset tilgang til forhåndsdefinerte tjenester, eller en generell tilgang til tjenester).

d) klagebehandling (tipslinjer)

Formål: å fremme en effektiv behandling av klager på innhold som ikke overholder reglene for beskyttelse av mindreårige og/eller bryter atferdsreglene på området.

Atferdsreglene bør for eksempel berøre spørsmålet om grunnleggende regler for klagebehandling, og oppmuntre operatørene til å levere de behandlingsverktøy og -strukturer som er nødvendige for å lette sending og sikre et godt mottak av klager (via telefon, elektronisk post, telefaksapparat) samt opprette framgangsmåter for klagebehandling (informasjon til innholdsleverandører, utveksling av opplysninger mellom operatører, svar på klager osv.).

2.2.2 Beskyttelse av menneskeverdet

Formål: å støtte effektive tiltak for bekjempelse av ulovlig innhold som krenker menneskeverdet.

a) informasjon til brukerne

Formål: brukerne bør, hver gang dette er mulig, få klar informasjon om risikoen de som innholdsleverandører løper ved bruk av netjtjenester, for å fremme en lovlig og ansvarlig bruk av nettene.

Atferdsreglene bør for eksempel berøre spørsmålet om grunnleggende regler for hvilken type opplysninger som skal gjøres tilgjengelig, og spørsmålet om å vite når og i hvilken form slike opplysninger skal gis.

b) klagebehandling (tipslinjer)

Formål: å fremme en effektiv behandling av klager på skadelig innhold som krenker menneskeverdet og som spres gjennom audiovisuelle og informasjonsbaserte netjtjenester, i samsvar med de berørte parters respektive ansvarsområder og funksjoner, for å redusere mengden av ulovlig innhold og tilfeller av misbruk av nettene.

Atferdsreglene bør for eksempel berøre spørsmålet om grunnleggende regler for klagebehandling, og oppmuntre operatørene til å levere de behandlingsverktøy og -strukturer som er nødvendige for å lette sending og sikre et godt mottak av klager (via

telefon, elektronisk post, telefaksapparat) samt opprette framgangsmåter for klagebehandling (informasjon til innholdsleverandører, utveksling av opplysninger mellom operatører, svar på klager osv.).

- c) samarbeid mellom operatører og retts- og politimyndigheter

Formål: å sikre, i samsvar med de berørte parter ansvarsområder og funksjoner, et effektivt samarbeid mellom operatører og retts- og politimyndigheter innenfor medlemsstatene om kamp mot produksjon og spredning av ulovlig innhold som krenker menneskeverdet innenfor audiovisuelle og informasjonsbaserte nettjenester.

Atferdsreglene bør for eksempel berøre spørsmålet om grunnleggende regler for framgangsmåter for samarbeid mellom operatører og retts- og politimyndigheter, samtidig som forholdsmessighetsprinsippet, ytringsfriheten og relevante nasjonale juridiske bestemmelser overholdes.

2.2.3 Brudd på atferdsreglene

Formål: å styrke atferdsreglenes troverdighet idet det tas hensyn til deres frivillige art og fastsettes tiltak med avskrekkende virkning som står i forhold til bruddenes art. For dette formål bør det eventuelt fastsettes muligheter for anke og mekling.

Atferdsreglene bør inneholde egnede regler for dette området.

3. NASJONALE INSTANSER SOM SKAL LETTE SAMARBEIDET PÅ FELLESSKAPSPLAN

Formål: å lette samarbeidet på fellesskapsplan (utveksling av erfaringer og god praksis, arbeid i fellesskap) gjennom opprettelsen av et nettverk av egnede strukturer i medlemsstatene, på en måte som er i samsvar med deres rolle og ansvarsnivåer på nasjonalt plan. Disse strukturene kan på sin side gjøre det mulig å utvikle det internasjonale samarbeid.

Med samarbeid på europeisk plan menes:

- samarbeid mellom de berørte parter:
alle parter som deltar i utformingen av en nasjonal ramme for selvregulering inviteres til å opprette et representativt organ på nasjonalt plan for å lette utvekslingen av erfaring og god praksis, og arbeide sammen på fellesskapsplan og på internasjonalt plan.
- samarbeid mellom de nasjonale strukturer med ansvar for klagebehandling:
for å lette og utvikle samarbeidet på europeisk og internasjonalt plan, inviteres instansene som deltar i et effektivt system for klagebehandling til å opprette et nasjonalt kontaktpunkt for å styrke samarbeidet i kampen mot ulovlig innhold, lette utvekslingen av erfaring og god praksis og styrke en lovlig og ansvarlig bruk av nettene.

4. EVALUERING AV RAMMENE FOR SELVREGULERING

Formålet er å fastsette en regelmessig evaluering på nasjonalt plan av rammen for selvregulering, å vurdere hvor effektiv den er med hensyn til å beskytte de aktuelle generelle interesser, å måle hvor egnet den er for å nå disse målene og å tilpasse den gradvis til utviklingen innen markedet, teknologien og typer bruk.

De berørte parter inviteres til å utarbeide et system for evaluering på nasjonalt plan som kan gjøre det mulig å følge utviklingen i anvendelsen av rammen for selvregulering. Dette systemet bør bygge på et egnet samarbeid på europeisk plan, særlig for utarbeidelsen av sammenlignbare evalueringsmetoder.

EØS-KOMITEENS BESLUTNING**2000/EØS/50/10**

nr. 55/1999
av 30. april 1999

om endring av EØS-avtalens vedlegg XIII (Transport)

EØS-KOMITEEN HAR -

under henvisning til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, justert ved protokollen om justering av avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, heretter kalt "avtalen", særlig artikkel 98, og

ut fra følgende betraktninger:

Avtalens vedlegg XIII er endret ved EØS-komiteens beslutning nr. 40/1999 av 26. mars 1999⁽¹⁾.

Rådsforordning (EF) nr. 2135/98 av 24. september 1998 om endring av forordning (EØF) nr. 3821/85 om bruk av fartsskriver innen veitransport og direktiv 88/599/EØF om gjennomføringen av forordning (EØF) nr. 3820/85 og forordning (EØF) nr. 3821/85⁽²⁾, rettet ved EFT L 49 av 25.2.1999, s. 46, skal innlemmes i avtalen.

Tilpasningen til rådsforordning (EØF) nr. 3821/85 fastsatt i vedlegg I kapittel VI avsnitt A nr. 3 i akten om tiltredelsesvilkårene for Republikken Østerrike, Republikken Finland og Kongeriket Sverige og tilpasningen av de traktater som er Den europeiske unions grunnlag⁽³⁾ skal innlemmes i avtalen.

Avtalens vedlegg XIII må justeres som følge av Finlands, Sveriges og Østerrikes tiltredelse til Den europeiske union –

BESLUTTET FØLGENDE:

Artikkel 1

I avtalens vedlegg XIII nr. 21 (rådsforordning (EØF) nr. 3821/85)

a) skal nytt strekpunkt mellom tredje og fjerde strekpunkt lyde:

“– **194 N:** Akt om tiltredelsesvilkårene for Republikken Østerrike, Republikken Finland og Kongeriket Sverige og tilpasningen av de traktater som er Den europeiske unions grunnlag (EFT C 241 av 29.8.1994, s. 21, justert ved EFT L 1 av 1.1.1995, s. 1)”,

b) tilføyes følgende:

– **398 R 2135:** Rådsforordning (EF) nr. 2135/98 av 24. september 1998 (EFT L 274 av 9.10.1998, s. 1), rettet ved EFT L 49 av 25.2.1999, s. 46.

Forordningens bestemmelser skal for denne avtales formål gjelde med følgende tilpasning:

a) I vedlegg IB kapittel IV avsnitt A tilføyes følgende i nr. 3 bokstav a) med hensyn til sjåførkortets side 1:

“is: Ekilskort”
 “no: Sjåførkort”.

b) I vedlegg IB kapittel IV avsnitt A nr. 3 med hensyn til sjåførkortets side 1 skal det innledende punktum i bokstav c) for EFTA-statenes vedkommende lyde:

“nasjonalitetsmerket til den EFTA-staten som har utstedet kortet, omgitt av en ellipse som nevnt i artikkel 37 in FN-konvensjonen om veitrafikk av 8. november 1968 (med samme bakgrunn som sjåførkortet). Nasjonalitetsmerkene skal være som følger.”

c) I vedlegg IB kapittel IV avsnitt A nr. 3 med hensyn til sjåførkortets side 1 tilføyes følgende i bokstav c):

“IS Island
 FL Liechtenstein
 N Norge”.

Artikkel 2

I avtalens vedlegg XIII nr. 23 (rådsdirektiv 88/599/EØF)

a) oppheves tilpasningen med det innledende punktum,

b) tilføyes følgende:

⁽¹⁾ EFT L 266 av 19.10.2000, s.46, og EØS-tillegget til EF-tidende nr. 46 av 19.10.2000, s.251.

⁽²⁾ EFT L 274 av 9.10.1998, s. 1.

⁽³⁾ EFT C 241 av 29.8.1994, s. 21, justert ved EFT L 1 av 1.1.1995, s. 1.

“, endret ved:

Artikkel 4

- **398 R 2135:** Rådforordning (EF) nr. 2135/98 av 24. september 1998 (EFT L 274 av 9.10.1998, s. 1), rettet ved EFT L 49 av 25.2.1999, s. 46.”

Denne beslutning trer i kraft 1. mai 1999, forutsatt at EØS-komiteen har mottatt alle meddelelser i henhold til avtalens artikkel 103 nr. 1.

Artikkel 3

Artikkel 5

Teksten til rådforordning (EF) nr. 2135/98 og til tilpasningen til rådforordning (EØF) nr. 3821/85 fastsatt i vedlegg I kapittel VI avsnitt A nr. 3 i akten om tiltrædelsesvilkårene for Republikken Østerrike, Republikken Finland og Kongeriket Sverige og tilpasningen av de traktater som er Den europeiske unions grunnlag på islandsk og norsk, som er vedlagt de respektive språkversjoner av denne beslutning, har samme gyldighet.

Denne beslutning skal kunngjøres i EØS-avdelingen av og EØS-tillegget til *De Europeiske Fællesskaps Tidende*.

Utfærdiget i Brussel, 30. april 1999.

For EØS-komiteen

F. Barbato

Formann

RÅDSFORORDNING (EF) nr. 2135/98**av 24. september 1998****om endring av forordning (EØF) nr. 3821/85 om bruk av fartsskriver innen veitransport og direktiv 88/599/EØF om gjennomføringen av forordning (EØF) nr. 3820/85 og forordning (EØF) nr. 3821/85(*)**

RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fællesskap, særlig artikkel 75 nr. 1 bokstav c) og d),

under henvisning til forslag fra Kommisjonen⁽¹⁾,under henvisning til uttalelse fra Den økonomiske og sosiale komité⁽²⁾,etter framgangsmåten fastsatt i traktatens artikkel 189 C⁽³⁾ og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) I rådsforordning (EØF) nr. 3821/85 av 20. desember 1985 om bruk av fartsskriver innen veitransport⁽⁴⁾ er det fastsatt bestemmelser om konstruksjon, installering, bruk og prøving av fartsskrivere som benyttes innen veitransport.
- 2) Erfaringene viser at det økonomiske og konkurransemessige presset innenfor veitransporten har ført til at enkelte førere ansatt i transportforetak ikke overholder visse bestemmelser, særlig dem som omhandler kjøretid og hviletid, fastsatt i rådsforordning (EØF) nr. 3820/85 av 20. desember 1985 om harmonisering av visse bestemmelser på det sosiale område innen veitransport⁽⁵⁾.
- 3) Grove overtredelser og svik utgjør en fare for trafikksikkerheten og kan ikke ut fra et konkurransemessig synspunkt godtas av førere som overholder regelverket.
- 4) Automatisk registrering og regelmessig kontroll, utført såvel av foretaket som av vedkommende myndigheter, av data om førerens ytelse og atferd samt data som angår kjøretøyets

bevegelser, som fart og tilbaketilt strekning, vil kunne øke trafikksikkerheten.

- 5) Fællesskapets regelverk på det sosiale område inneholder bestemmelser om et visst antall begrensninger med hensyn til daglig kjøretid og hviletid samt kjøretid og hviletid registrert over en to-ukersperiode. Det er vanskelig å kontrollere om disse bestemmelsene overholdes, fordi dataene nå registreres på flere daglige diagramskiver, som utgjør samlingen av diagramskiver som skal dekke inneværende uke og siste dag i foregående uke, og som skal oppbevares i førerhuset.
- 6) For å få brakt de vanligste formene for misbruk av det nåværende systemet til opphør, er det nødvendig å innføre nytt avansert utstyr, nærmere bestemt en fartsskriver utstyrt med en enhet for elektronisk lagring av relevante opplysninger og et personlig sjåførkort, for å sikre at de registrerte dataene er tilgjengelige, tydelige, lesbare i utskriftsform og pålitelige, og at de utgjør en ubestridelig registrering, dels av førerens aktiviteter de siste forutgående dagene, dels av bruken av kjøretøyet over et tidsrom på flere måneder.
- 7) Den samlede sikkerheten i systemet og dets bestanddeler er avgjørende for hvor effektivt en fartsskriver fungerer.
- 8) Det må fastsettes bestemmelser om vilkårene for utstedelse og bruk av minnekortene omhandlet i vedlegg I B.
- 9) Dataene om førernes aktiviteter bør kunne kontrolleres av førerne selv, foretakene der de er ansatt og vedkommende myndigheter i medlemsstatene. Føreren og foretaket bør imidlertid ikke ha tilgang til andre data enn dem som er relevante for utøvelsen av deres respektive aktiviteter.
- 10) Fartsskrivener omhandlet i dette direktiv må installeres på kjøretøyer som tas i bruk for første gang etter at de tekniske spesifikasjonene, hvorav enkelte er definert av Kommisjonen etter komitéframgangsmåten fastsatt i artikkel 18 i forordning (EØF) nr. 3821/85, er kunngjort i *De europeiske fællesskaps tidende*. Det må fastsettes en overgangsperiode for å sikre at de nye fartsskrivener produseres i samsvar med disse tekniske spesifikasjonene og gis EF-typegodkjenning.

(*) Denne fællesskapsrettsakten, kunngjort i EFT L 274 av 9.10.1998, s. 1, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 55/1999 av 30. april 1999 om endring av EØS-avtalens vedlegg XIII (Transport), se denne utgaven av EØS-tillegget til De Europeiske Fællesskaps Tidende.

(¹) EFT C 243 av 31.8.1994, s. 8 og EFT C 370 av 31.12.1985, s. 1.

(²) EFT C 110 av 21.4.1995, s. 19.

(³) Europaparlamentsuttalelse av 13. juli 1995 (EFT C 249 av 25.9.1995, s. 128), Rådets felles holdning av 11. desember 1997 (EFT C 43 av 9.2.1998, s. 6) og europaparlamentsbeslutning av 31. mars 1998 (EFT C 138 av 4.5.1998, s. 26).

(⁴) EFT L 370 av 31.12.1985, s. 8. Forordningen sist endret ved kommisjonsforordning (EF) nr. 1056/97 (EFT L 154 av 12.6.1997, s. 21).

(⁵) EFT L 370 av 31.12.1985, s. 1.

- 11) Det er ønskelig at fartsskriverne som er i samsvar med vedlegg I B, også gir mulighet til å utvide funksjonene for drift av vognparken.
- 12) I samsvar med nærhetsprinsippet er det nødvendig med fellesskapstiltak for å endre forordning (EØF) nr. 3821/85 slik at fartsskriverne som er i samsvar med vedlegg I B er kompatible med minnekortene, og at de data som produseres av fartsskriverne i samsvar med vedlegg I og I B er enhetlige
- 13) Det tekniske framskrittet fordrer en rask tilpassing av de tekniske kravene definert i vedleggene til denne forordning. For å lette gjennomføringen av de tiltak som er nødvendige for dette formål, bør det fastsettes at Kommisjonen skal godkjenne de tekniske tilpasningene av disse vedleggene, etter komitéframgangsmåten fastsatt i rådsbeslutning 87/373/EØF av 13. juli 1987 om fastsettelse av nærmere regler for utøvelsen av den gjennomføringsmyndighet som er tillagt Kommisjonen⁽¹⁾.
- 14) Innføringen av en ny fartsskriver medfører endring av visse bestemmelser i direktiv 88/599/EØF⁽²⁾ om gjennomføringen av forordning (EØF) nr. 3820/85 og forordning (EØF) nr. 3821/85 —

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

Artikkel 1

I forordning (EØF) nr. 3821/85 gjøres følgende endringer:

1. I artikkel 1 endres «og i vedlegg I og II» til «og i vedlegg I eller I B og II».
2. I artikkel 4, 5, 6, 7, 8 og 11 tilføyes ordene «eller minnekort» etter «diagramskive» eller «diagramskiver».
3. I artikkel 4 skal nytt første ledd lyde:

«I dette kapittel menes med «fartsskriver» «fartsskriver eller dens bestanddeler».

4. I artikkel 5 skal første ledd erstattes med følgende ledd:

«Hver medlemsstat skal gi EF-typegodkjenning til alle typer fartsskriverne, diagramskiver og minnekort som oppfyller kravene i vedlegg I eller I B til denne forordning, forutsatt at medlemsstaten har mulighet til å føre tilsyn med at produksjonen er i samsvar med den godkjente modell.

Systemikkerheten må være i samsvar med de tekniske kravene fastsatt i vedlegg I B. Kommisjonen skal etter framgangsmåten fastsatt i artikkel 18 påse at vedlegget inneholder bestemmelser om at EF-typegodkjenning skal gis fartsskriverne bare dersom hele systemet (selve

fartsskriveren, minnekort og elektriske forbindelser til girkassen) har vist at det kan motstå forsøk på ulovlige inngrep eller endring av data om kjøretiden. Nødvendig prøving for dette formål skal foretas av eksperter som kjenner til de nyeste teknikkene for ulovlige inngrep.»

5. I artikkel 12 gjøres følgende endringer:

- a) I nr. 1 tilføyes følgende ledd:

«Gyldighetstiden til godkjente verkstedkort og installatorkort skal ikke overstige et år.

Dersom et kort utstedt til godkjente verksteder eller installatører må fornyes eller er skadet, defekt, tapt eller stjålet, skal myndigheten utstede et nytt kort innen fem virkedager etter å ha mottatt en behørig begrunnet anmodning om dette.

Når et nytt kort utstedes som erstatning for et gammelt, skal det nye kortet ha samme verkstednummer, men indeksen økes med én. Myndigheten som utsteder kortet, skal føre et register over tapte, stjålne og defekte kort.

Medlemsstatene skal treffe alle nødvendige tiltak for å unngå enhver fare for forfalskning av kort utstedt til godkjente installatører og verksteder.»

- b) Nr. 2 skal lyde:

«2. Godkjent installatør eller verksted skal sette et eget merke på de forseglinger de utfører og i tillegg, for fartsskriverne som er i samsvar med vedlegg I B, legge inn de elektroniske sikkerhetsdata som særlig skal muliggjøre originalitetskontroller. Vedkommende myndigheter i hver medlemsstat skal føre et register over de merker og elektroniske sikkerhetsdata som brukes samt over kort utstedt til godkjente verksteder og installatører.»

- c) Nr. 3 skal lyde:

«3. Vedkommende myndigheter i medlemsstatene skal oversende Kommisjonen en liste over godkjente installatører og verksteder og kortene som er utstedt til disse samt kopier av merkene og nødvendige opplysninger om de elektroniske sikkerhetsdata som benyttes.»

- d) I nr. 4 endres «i vedlegg I» til «i vedlegg I og I B».

- e) I nr. 5 innsettes «eller i vedlegg I B kapittel VI bokstav c)» etter «nr. 4».

⁽¹⁾ EFT L 197 av 18.7.1987, s. 33.

⁽²⁾ EFT L 325 av 29.11.1988, s. 55.

6. Artikkel 13 skal lyde:

«Artikkel 13

Arbeidsgiver og førerne skal påse at fartsskriverne fungerer og brukes riktig, noe som også gjelder for sjåførkortet dersom føreren skal føre et kjøretøy utstyrt med fartsskriver som er i samsvar med vedlegg I B.»

7. I artikkel 14 gjøres følgende endringer:

a) Nr. 1 skal lyde:

«1. Arbeidsgiveren skal utlevere et tilstrekkelig antall diagramskiver til førerne av kjøretøyer utstyrt med fartsskriver som er i samsvar med vedlegg I, samtidig som det tas hensyn til skivenes egenskaper, tjenestetidens varighet og plikten til å erstatte skiver som eventuelt blir skadet eller inndratt av en autorisert kontrollør. Arbeidsgiveren skal bare utlevere til førerne diagramskiver som er godkjent og egnet til bruk i den fartsskriver som er installert i kjøretøyet.

Dersom kjøretøyet er utstyrt med fartsskriver som er i samsvar med vedlegg I B, skal arbeidsgiveren og føreren, idet det tas hensyn til tjenestetidens varighet, påse at utskriften nevnt i vedlegg I B kan foretas på riktig måte i tilfelle kontroll.»

b) Nytt nr. 3, 4 og 5 skal lyde:

«3. Sjåførkortet nevnt i vedlegg I B skal på førerens anmodning utstedes av vedkommende myndighet i medlemsstaten der føreren har vanlig bosted.

En medlemsstat kan kreve at enhver fører som er underlagt bestemmelsene i forordning (EØF) nr. 3820/85 og som har vanlig bosted på medlemsstatens territorium, innehar sjåførkort.

a) I denne forordning menes med «vanlig bosted» det sted der en person bor til vanlig, det vil si i minst 185 dager per kalenderår, på grunn av personlig og yrkesmessig tilknytning eller, for personer uten yrkesmessig tilknytning, på grunn av personlig tilknytning som viser tett forbindelse mellom personen og stedet der vedkommende bor.

Det vanlige bostedet til en person som har personlig og yrkesmessig tilknytning til forskjellige steder og som derfor bør vekselvis på ulike steder i to eller flere medlemsstater, skal imidlertid anses for å være stedet som vedkommende har personlig tilknytning til, forutsatt at vedkommende regelmessig vender

tilbake dit. Dette siste kravet gjelder ikke dersom personen oppholder seg i en medlemsstat for å utføre et oppdrag av begrenset varighet.

b) Førere skal føre bevis for hvor de har vanlig bosted ved ethvert egnet middel, som for eksempel identitetskort eller ethvert annet gyldig dokument.

c) Dersom vedkommende myndigheter i medlemsstaten som utsteder sjåførkortet betviler riktigheten av opplysningene om vanlig bosted oppgitt i samsvar med bokstav b), eller ønsker å foreta visse særskilte kontroller, kan de kreve ytterligere opplysninger eller beviser.

d) Vedkommende myndigheter i utstedende medlemsstat skal så langt det er mulig sikre at søkeren ikke allerede innehar et gyldig sjåførkort.

4. a) Vedkommende myndighet i medlemsstaten skal forsyne sjåførkortet med personlige opplysninger om føreren i samsvar med bestemmelsene i vedlegg I B.

Sjåførkortets gyldighetstid skal ikke overstige fem år.

Føreren kan være innehaver av bare ett gyldig sjåførkort. Føreren skal bare bruke sitt eget personlige kort. Føreren kan ikke bruke et defekt kort eller et kort med utløpt gyldighet.

Når et nytt kort utstedes til en fører som erstatning for et gammelt, skal det nye kortet ha det samme serienummeret, men indeksen skal økes med én. Myndigheten som utsteder kortet, skal føre et register over utstedte, stjalne, tapte og defekte kort for et tidsrom som minst tilsvarer gyldighetstiden.

Dersom sjåførkortet er skadet, defekt, tapt eller stjålet, skal myndigheten utstede et nytt kort innen fem virkedager etter å ha mottatt en behørig begrunnet anmodning.

Ved anmodning om fornyelse av et kort som snart utløper, skal myndigheten utstede et nytt kort innen utløpsdatoen, forutsatt at anmodningen er inngitt til myndigheten innen fristen fastsatt i artikkel 15 nr. 1 annet ledd.

- b) Sjøførkort skal utstedes bare til førere som omfattes av bestemmelsene i forordning (EØF) nr. 3820/85.
- c) Sjøførkortet er personlig. Det kan ikke tilbakekalles eller inndras av noen grunn i gyldighetstiden, med mindre vedkommende myndighet i en medlemsstat fastslår at kortet er forfalsket, at føreren bruker et kort som ikke er utstedt til vedkommende eller at kortet vedkommende innehar er utstedt på grunnlag av uriktige opplysninger og/eller forfalskede dokumenter. Dersom ovennevnte tilbakekalling eller inndragning foretas av en annen medlemsstat enn den som har utstedt kortet, skal denne medlemsstaten returnere kortet til myndighetene i medlemsstaten som har utstedt det og angi årsakene til at det returneres.
- d) Sjøførkort som medlemsstatene utsteder, skal godkjennes gjensidig.
- Dersom innehaveren av et gyldig sjøførkort utstedt av en medlemsstat har flyttet sitt vanlige bosted til en annen medlemsstat, kan vedkommende be om at kortet byttes inn mot et tilsvarende sjøførkort. Det er opp til medlemsstaten som foretar byttet, om nødvendig å kontrollere at det inngitte kortet fortsatt er gyldig.
- Medlemsstater som foretar et bytte, skal returnere det gamle kortet til myndighetene i medlemsstaten som har utstedt det og angi årsakene til at det returneres.
- e) Når en medlemsstat erstatter eller bytter ut et sjøførkort, skal denne erstatningen eller dette byttet samt enhver senere erstatning og ethvert senere bytte registreres i denne medlemsstaten.
- f) Medlemsstatene skal treffe alle nødvendige tiltak for å unngå enhver fare for forfalskning av sjøførkort.
5. Medlemsstatene skal påse at de data som er nødvendige for å kontrollere at forordning (EØF) nr. 3820/85 og rådsdirektiv 92/6/EØF av 10. februar 1992 om installering og bruk av hastighetsbegrensere på visse grupper motorvogner i Fellesskapet(*) etterkommes, og som registreres og lagres i fartsskriverer i samsvar med vedlegg I B til denne forordning, forblir lagret i minst 365 dager etter at de ble registrert og kan framskaffes under forhold som garanterer deres sikkerhet og nøyaktighet.
- Medlemsstatene skal treffe alle nødvendige tiltak for å forsikre seg om at videresalg eller kassering av fartsskriverer ikke er til hinder for en korrekt anvendelse av særlig dette nummer.
- (*) EFT L 57 av 2.3.1992, s. 27.»
8. I artikkel 15 gjøres følgende endringer:
- a) I nr. 1 og i nr. 2 første ledd skal hver henvisning til diagramskiver etterfølges av «eller (et) sjøførkort(et)».
- b) I nr. 1:
- innsettes følgende nye ledd etter første ledd:
- «Dersom førerne ønsker å fornye sjøførkortet, skal de anmode vedkommende myndighet i medlemsstaten der de har vanlig bosted om dette, senest 15 virkedager før kortets gyldighetstid utløper.»
- skal nytt fjerde ledd lyde:
- «Dersom et sjøførkort er skadet, defekt tapt eller stjålet, skal føreren innen sju virkedager anmode vedkommende myndigheter i medlemsstaten der vedkommende har vanlig bosted om et nytt kort.»
- c) Nytt nr. 5a skal lyde:
- «5a. Føreren skal registrere symbolene for det land der vedkommende begynner sin daglige arbeidstid og i det land der arbeidstiden avsluttes, i fartsskriveren i samsvar med vedlegg I B. En medlemsstat kan imidlertid kreve at førere av kjøretøyer som går i transport innenfor dens territorium, i tillegg til landets symbol registrerer mer detaljerte geografiske opplysninger, forutsatt at medlemsstaten har underrettet Kommisjonen om dem før 1. april 1998 og antallet ikke overstiger 20.
- Ovennevnte registrering av data skal foretas av føreren, enten fullstendig manuelt, eller automatisk dersom fartsskriveren er tilknyttet et satellittbasert posisjonsbestemmelssystem.»
- d) I nr. 6 første ledd erstattes ordet «Fartsskriveren» med «Fartsskriveren som definert i vedlegg I».

e) Nr. 7 skal lyde:

«7. Dersom føreren fører et kjøretøy utstyrt med en fartsskriver som er i samsvar med vedlegg I, skal føreren på enhver forespørsel fra en kontrollør kunne framlegge:

- diagramskivene for inneværende uke og, i hvert fall, diagramskiven for den siste dagen føreren kjørte i foregående uke,
- sjåførkortet dersom føreren innehar et slikt kort, og
- utskriftene fra fartsskriveren definert i vedlegg I B fra tidsrommene angitt i nr. 3 annet strekpunkt bokstav a), b), c) og d) dersom føreren har ført et kjøretøy utstyrt med en slik fartsskriver i løpet av tidsrommet nevnt i første strekpunkt i dette nummer.

Dersom føreren fører et kjøretøy utstyrt med en fartsskriver som er i samsvar med vedlegg I B, skal føreren på enhver forespørsel fra en kontrollør kunne framlegge:

- sitt sjåførkort, og
- diagramskivene for samme tidsrom som tidsrommet nevnt i første ledd første strekpunkt dersom føreren i løpet av dette tidsrommet har ført et kjøretøy utstyrt med en fartsskriver som er i samsvar med vedlegg I.

En autorisert kontrollør kan kontrollere om forordning (EØF) nr. 3820/85 overholdes ved å granske diagramskivene, de viste eller utskrevne dataene som er registrert av fartsskriveren, førerens sjåførkort, eller, dersom dette ikke er mulig og ved å granske ethvert annet underlagsdokument som kan bekrefte at en bestemmelse som f.eks de som er fastsatt i artikkel 16 nr. 2 og 3, ikke er overholdt.»

f) Nytt nr. 8 skal lyde:

«8. Det er forbudt å forfalske, slette eller ødelegge registreringene som er gjort på diagramskivene, dataene lagret i fartsskriveren eller sjåførkortet eller utskrifter fra fartsskriveren som definert i vedlegg I B. Likeledes er det forbudt å foreta inngrep i fartsskriveren, diagramskiven eller sjåførkortet for å forfalske registreringene og/eller utskriftene, gjøre dem utilgjengelige eller ødelegge dem. Kjøretøyet skal ikke være utstyrt med noen innretning som gjør det mulig å foreta slike inngrep.»

9. I artikkel 16 gjøres følgende endringer:

a) Nr. 2 skal lyde:

«2. Mens fartsskriveren er i ustand eller fungerer galt, skal føreren notere alle opplysninger om de ulike tidsperiodene, i den utstrekning de ikke blir korrekt registrert eller skrevet ut av fartsskriveren, på diagramskiven(e) eller på en midlertidig skive som vedlegges diagramskiven, eller på sjåførkortet der føreren legger inn de opplysninger som gjør det mulig å identifisere vedkommende (navn og førerkortnummer eller navn og sjåførkortnummer), herunder førerens underskrift.

Dersom kortet tapes, blir stjålet, skades eller ikke virker, skal føreren på slutten av strekningen skrive ut opplysninger om de ulike tidsperioder som er registrert av fartsskriveren, notere på utskriften de opplysninger som gjør det mulig å identifisere vedkommende (navn og førerkortnummer eller navn og sjåførkortnummer), og undertegne utskriften.

b) Nytt nr. 3 skal lyde:

«3. Dersom et sjåførkort er i ustand eller fungerer galt, skal føreren returnere det til vedkommende myndighet i medlemsstaten der vedkommende har vanlig bosted. Dersom et sjåførkort blir stjålet, skal det sendes inn en formell erklæring til vedkommende myndigheter i medlemsstaten der tyveriet har funnet sted.

Dersom et sjåførkort tapes, skal føreren sende inn en formell erklæring til vedkommende myndigheter i medlemsstaten som har utstedt kortet, og til vedkommende myndigheter i medlemsstaten der føreren har vanlig bosted dersom dette er en annen stat enn førstnevnte.

Føreren kan fortsette å føre kjøretøyet uten sjåførkort i opptil 15 kalenderdager eller lenger dersom dette er nødvendig for at kjøretøyet skal kunne føres tilbake til foretakets hjemsted, forutsatt at føreren kan godtgjøre at det er umulig å framlegge eller bruke kortet i dette tidsrommet.

Dersom myndighetene i medlemsstaten der føreren har vanlig bosted, ikke er de samme som de som har utstedt kortet, og dersom de blir bedt om å fornye, erstatte eller bytte ut et sjåførkort, skal de informere myndighetene som har utstedt det gamle kortet om de nøyaktige årsakene til at kortet fornyes, erstattes eller byttes ut.»

10. Artikkel 17 skal lyde:

«Artikkel 17

1. Endringer som er nødvendige for å tilpasse vedleggene til den tekniske utvikling, skal vedtas i samsvar med framgangsmåten fastsatt i artikkel 18.

2. De tekniske spesifikasjonene som omhandler følgende avsnitt i vedlegg I B, skal vedtas snarest og om mulig før 1. juli 1998, etter samme framgangsmåte:

a) kapittel II

— bokstav d) nr. 17:
visning og utskrift av feil i fartsskriveren,

— bokstav d) nr. 18:
visning og utskrift av feil i sjåførkortet,

— bokstav d) nr. 21:
visning og utskrift av sammendragsrapporter,

b) kapittel III:

— bokstav a) nr. 6.3:
standarder for beskyttelse av elektronikk i kjøretøyer mot elektrisk forstyrrelse og magnetiske felt,

— bokstav a) nr. 6.5:
beskyttelse (sikkerhet) av hele systemet,

— bokstav c) nr. 1:
varslingssignaler som varsler om intern funksjonssvikt i fartsskriveren,

— bokstav c) nr. 5:
varslingssignalenes utforming,

— bokstav f):
største tillatte avvik,

c) kapittel IV A:

— nr. 4:
standarder,

— nr. 5:
sikkerhet, herunder databeskyttelse,

— nr. 6:
temperaturer,

— nr. 8:
elektriske egenskaper,

— nr. 9:
sjåførkortets logiske struktur,

— nr. 10:
funksjoner og kommandoer,

— nr. 11:
grunnleggende filer,

og kapittel IV B,

d) kapittel V:

skriver og standardutskrifter.»

11. Artikkel 18 skal lyde:

«Artikkel 18

1. Når det vises til framgangsmåten fastsatt i denne artikkel, skal Kommisjonen bistås av en komité sammensatt av representanter for medlemsstatene og ledet av Kommisjonens representant.

2. Kommisjonens representant skal framlegge for komiteen et utkast til tiltak som skal treffes. Komiteen skal uttale seg om utkastet innen en frist som lederen kan fastsette etter hvor mye saken haster. Uttalelsen skal avgis med det flertall som er fastsatt i traktatens artikkel 148 nr. 2 for beslutninger som Rådet skal treffe etter forslag fra Kommisjonen. Ved avstemning i komiteen skal stemmer avgitt av medlemsstatenes representanter ha vekt som fastsatt i nevnte artikkel. Lederen skal ikke avgis stemme.

3. a) Kommisjonen skal vedta de planlagte tiltakene dersom de er i samsvar med komiteens uttalelse.

b) Dersom de planlagte tiltakene ikke er i samsvar med komiteens uttalelse eller ingen uttalelse er avgitt, skal Kommisjonen omgående framlegge for Rådet et forslag til tiltak som skal treffes. Rådet skal treffe sin beslutning med kvalifisert flertall.

Dersom Rådet ikke har truffet sin beslutning innen tre måneder etter at forslaget ble framlagt, skal Kommisjonen vedta de foreslåtte tiltakene.»

12. Vedlegg I B i denne forordnings vedlegg tilføyes som nytt vedlegg.

Artikkel 2

1. a) Kjøretøyer som tas i bruk for første gang senere enn 24 måneder etter kunngjøringen i *De europeiske fællesskaps tidende* av rettsakten som skal vedtas i

henhold til artikkel 17 nr. 2 i forordning (EØF) nr. 3821/85, som endret ved denne forordning, skal være utstyrt med en fartsskriver i samsvar med kravene i vedlegg I B til forordning (EØF) nr. 3821/85.

- b) Fra og med ikrafttredelsesdatoen for bestemmelsene i bokstav a), skal kjøretøyer til persontransport som foruten føresetet inneholder mer enn åtte sitteplasser og som har en totalvekt på over ti tonn, samt kjøretøyer til godstransport som har en totalvekt på over tolv tonn og som er registrert for første gang fra og med 1. januar 1996, være underlagt bestemmelsene i vedlegg I B til forordning (EØF) nr. 3821/85 når fartsskriven som kjøretøyet er utstyrt med, byttes ut, forutsatt at det utelukkende brukes elektrisk overføring av signaler til fartsskriveren.

2. Medlemsstatene skal treffe de nødvendige tiltak for å kunne utstede sjåførkortene senest 21 måneder etter kunngjøringen av rettsakten nevnt i nr. 1 bokstav a).

3. Dersom det tolv måneder etter kunngjøringen av rettsakten nevnt i nr. 1 ikke er gitt EF-typegodkjenning for en fartsskriver som er i samsvar med kravene i vedlegg I B til forordning (EØF) nr. 3821/85, skal Kommisjonen framlegge for Rådet et forslag til forlengelse av fristene fastsatt i nr. 1 og 2.

4. Førere som før datoen fastsatt i nr. 2 fører et kjøretøy utstyrt med en fartsskriver som er i samsvar med kravene i vedlegg I B til forordning (EØF) nr. 3821/85, og som vedkommende myndigheter ennå ikke har kunnet utstede et sjåførkort til, skal ved avslutningen av hver daglige arbeidstid skrive ut opplysninger om de ulike tidsperioder som er registrert av fartsskriveren, notere på utskriften de opplysninger som gjør det mulig å identifisere vedkommende (navn og førerkortnummer eller navn og sjåførkortnummer) og undertegne utskriften.

Artikkel 3

I direktiv 88/599/EØF gjøres følgende endringer:

1. Artikkel 3 nr. 2 skal lyde:

«2. Kontroll ved veien skal omfatte:

- daglig kjøretid, pauser og døgnhvil. Dersom det er klart at uregelmessigheter har forekommet, skal kontrollen også omfatte foregående dagers diagramskiver, som skal finnes i kjøretøyet i samsvar med artikkel 15 nr. 7 i forordning (EØF) nr. 3821/85, som endret ved forordning (EF) nr. 2135/98(*),

og/eller de data som er lagret i sjåførkortet og/eller i minnet til fartsskriveren i samsvar med vedlegg I B,

- for tidsrommet nevnt i artikkel 15 nr. 7 i forordning (EØF) nr. 3821/85, eventuelle overskridelser av tillatt hastighet for kjøretøyet, definert som ethvert tidsrom på mer enn ett minutt der kjøretøyet hastighet overstiger 90 km/t for kjøretøyer i kategori N₃ eller 105 km/t for kjøretøyer i kategori M₃, idet kjøretøyer i kategori N₃ og M₃ er kjøretøyer som definert i vedlegg I til direktiv 79/156/EØF(**),
- eventuelt momentane hastigheter for kjøretøyet, registrert i fartsskriveren i løpet av høyst de 24 siste timene kjøretøyet har vært i bruk,
- eventuelt siste ukehvil,
- undersøkelse av om fartsskriveren fungerer korrekt (påvisning av eventuelt ulovlig inngrep i fartsskriver og/eller sjåførkort og/eller diagramskiver), eller eventuelt kontroll av at dokumentene som er nevnt i artikkel 14 nr. 5 i forordning (EØF) nr. 3820/85, finnes i kjøretøyet.

(*) Rådsforordning (EF) nr. 2135/98 av 24. september 1998 om endring av forordning (EØF) nr. 3821/85 om bruk av fartsskriver innen veitransport og direktiv 88/599/EØF om gjennomføringen av forordning (EØF) nr. 3820/85 og forordning (EØF) nr. 3821/85 (EFT L 274 av 9.10.1998, s. 1).

(**) Rådskommisjonen 70/156/EØF av 6. februar 1970 om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om typegodkjenning av motorvogner og deres tilhengere (EFT L 42 av 23.2.1970, s. 1). Direktivet sist endret ved direktiv 97/27/EF (EFT L 233 av 25.8.1997, s. 1).»

2. Artikkel 4 nr. 3 skal lyde:

«3. Ved gjennomføringen av denne artikkel skal kontroller foretatt av vedkommende myndigheter i egne lokaler, på grunnlag av relevante dokumenter og/eller data som er forelagt dem av foretakene på anmodning, ha samme status som kontroller foretatt i foretakenes lokaler.»

Artikkel 4

Denne forordning trer i kraft dagen etter at den er kunngjort i *De Europeiske Fællesskaps Tidende*.

Denne forordning er bindende i alle deler og kommer direkte til anvendelse i alle medlemsstater.

Utfærdiget i Brussel, 24. september 1998.

For Rådet

J. FARNLEITNER

Formann

*VEDLEGG**«VEDLEGG I B***KRAV TIL KONSTRUKSJON, PRØVING, INSTALLERING OG ETTERSYN****I. DEFINISJONER**

I dette vedlegg menes med

a) fartsskriver:

Samlet utstyr beregnet på installering i veigående kjøretøy for hel- og halvautomatisk visning, registrering og lagring av data om kjøretøyenes ferdsel og av bestemte arbeidstider for førerne. Dette utstyret omfatter kabler, følere, en enhet for elektronisk lagring av opplysninger om føreren, en eller to kortlesere for ett eller to sjåfør(minne)kort, en integrert eller uavhengig skriver, skjermvinduer, en innretning for overføring av data, en innretning for å vise og skrive ut opplysninger på forespørsel, og en innretning for registrering av stedene der den daglige arbeidstiden innledes og avsluttes.

b) minne:

Et system for elektronisk lagring som er innebygd i fartsskriveren, og som med utgangspunkt i denne kan lagre minst 365 kalenderdager i minnet. Minnet skal være beskyttet, slik at uautorisert tilgang ikke er mulig, at dataene ikke utsettes for ulovlige inngrep og at ethvert forsøk på dette vil bli oppdaget.

c) sjåfør(minne)kort:

En avtakbar innretning for overføring og lagring av data, som tildeles hver fører av medlemsstatenes myndigheter, slik at føreren kan identifiseres og registrere grunnleggende data. Sjåfør(minne)kortet skal oppfylle kravene i kapittel IV i dette vedlegg med hensyn til format og tekniske spesifikasjoner.

d) fartsskriverkonstant:

Den karakteristiske numeriske verdi som angir det inngangssignal som kreves for å vise og registrere en tilbakelagt strekning på én kilometer. Denne konstant skal uttrykkes enten i omdreininger per kilometer ($k = \dots \text{omdr/km}$) eller impulser per kilometer ($k = \dots \text{imp/km}$).

e) kjøretøyets kilometerfaktor:

Den karakteristiske numeriske verdi som angir det utgangssignal som utgår fra den del av kjøretøyet som forbinder det med fartsskriveren (girkasse eller hjulaksel) mens kjøretøyet tilbakelegger en strekning på én kilometer oppmålt under normale prøvingsforhold (se kapittel VII bokstav e)). Kilometerfaktoren skal uttrykkes enten i omdreininger per kilometer ($w = \dots \text{omdr/km}$) eller i impulser per kilometer ($w = \dots \text{imp/km}$).

f) dekkenes rulleomkrets:

Den gjennomsnittlige strekning hvert av kjøretøyets drivhjul tilbakelegger ved en full omdreining. Målinger av disse strekningene må gjøres under normale prøvingsforhold (se kapittel VII bokstav e)), og uttrykkes i denne form: $l = \dots \text{mm}$. Målingen av denne omkretsen kan også bygge på en teoretisk beregning der man tar hensyn til fordelingen av største tillatte aksellast.

g) **(minne)kort for prøvingscenter:**

En avtakbar innretning for overføring og lagring av data, som skal føres inn i fartsskriverens kortleser og som utdeles av medlemsstatenes myndigheter til organene de godkjenner. Minnekortet gjør det mulig å identifisere organet og prøve, kalibrere og programmere fartsskriveren.

h) **kontroll(minne)kort:**

En avtakbar innretning for overføring og lagring av data, som skal føres inn i fartsskriverens kortleser og som utdeles av medlemsstatenes myndigheter til vedkommende myndighet for å gi tilgang til dataene lagret i minnet eller i sjåførkortene for lesing, utskrift og/eller overføring.

i) **firma(minne)kort:**

En avtakbar innretning for overføring og lagring av data, som utdeles av medlemsstatenes myndigheter til eierne av kjøretøyer som er utstyrt med fartsskriver.

Firmaminnekort gjør det mulig å vise, overføre og skrive ut data lagret i fartsskriveren eller fartsskriverne som er installert i foretakets kjøretøyer.

j) **kalenderdag:**

En dag som strekker seg fra klokken 00.00 til klokken 24.00. Alle kalenderdager angis med utgangspunkt i UTC-tid (koordinert universell tid).

k) **overføring:**

Kopiering av en del eller en fullstendig serie av data lagret i kjøretøyet eller sjåførkortets minne.

Overføringen må ikke på noen måte endre eller slette lagrede data.

Dataene som overføres skal beskyttes slik at man kan oppdage forsøk på ulovlige inngrep. Det skal være mulig å fastslå overførte datas opprinnelse.

Dataene som overføres skal oppbevares i et format som kan brukes av enhver autorisert person.

l) **kjøretøyidentifikasjon:**

Nummer/numre som gjør det mulig å identifisere kjøretøyet på grunnlag av kjøretøyet «VIN»-identifikasjonsnummer og/eller kjøretøyet «VRN»-registreringsnummer.

II. FARTSSKRIVERENS ALMINNELIGE EGENSKAPER OG FUNKSJONER

Utstyret skal gjøre det mulig å registrere, lagre, vise og skrive ut følgende data:

a) **Registrering og lagring i minnet**

1. strekningen kjøretøyet har tilbakelagt med en nøyaktighet på 1 km,
2. kjøretøyet hastighet,
- 2.1. kjøretøyet momentane hastighet, med en målefrekvens på 1 s i de 24 siste timene kjøretøyet har vært i bruk,

- 2.2. overskridelse av tillatt hastighet for kjøretøyet, definert som ethvert tidsrom på mer enn et minutt der kjøretøyets hastighet overstiger 90 km/t for kjøretøyer i kategori N₃, eller 105 km/t for kjøretøyer i kategori M₃ (med angivelse av klokkeslett, dato, høyeste hastighet og gjennomsnittlig hastighet for dette tidsrommet),
3. kjøretid (klokkeslett og datoer), med en nøyaktighet på ett minutt,
4. andre arbeidsperioder og tid førerne har stått til rådighet (klokkeslett og datoer), med en nøyaktighet på ett minutt,
5. avbrudd i arbeidet og daglige hvileperioder, (klokkeslett og datoer), med en nøyaktighet på ett minutt,
6. for elektroniske fartsskrivere som drives av signaler som overføres elektrisk fra avstands- og hastighetsføleren, ethvert brudd på fartsskriverens strømtilførsel som overstiger 100 millisekunder (unntatt til belysning), på avstands- og hastighetsfølerens strømtilførsel og ethvert brudd på signalforbindelsen til avstands- og hastighetsføleren, med angivelse av dato, klokkeslett, varighet og sjåforkortets serienummer,
7. sjåforkortets serienummer med angivelse av dato og klokkeslett for innsetting og uttak av kortet,
8. for hvert sjåforkort som innsettes for første gang etter å ha vært brukt i en annen fartsskriver:
 - kjøretid siden siste pause eller hviletid,
 - samlet kjøretid for dagen etter siste hviletid på minst åtte timer,
 - kjøretid for hver arbeidsdag mellom to hviletider på minst åtte timer i de foregående 27 kalenderdager, med angivelse av dato, klokkeslett og varighet,
 - samlet kjøretid for inneværende uke og foregående uke samt samlet kjøretid for de to foregående avsluttede uker,
 - hviletider på minst åtte timer registrert i løpet av inneværende dag og de foregående 27 kalenderdager, i hvert enkelt tilfelle med detaljert angivelse av dato, klokkeslett og varighet,
 - de førte kjøretøyenes registreringsnumre,
9. dato, klokkeslett og varighet for kjøring uten sjåforkort eller med defekt kort,
10. registrerte data om stedene der daglig arbeidstid innledes og avsluttes,
11. automatisk påviste feil i fartsskriveren, med angivelse av dato, klokkeslett og sjåforkortets serienummer,
12. feil på sjåforkortet, med angivelse av dato, klokkeslett og sjåforkortets serienummer,
13. nummeret på minnekortet til godkjent verksted eller installatør, med som minstekrav en angivelse av datoen for siste installasjonskontroll og/eller den siste datoen for regelmessig kontroll av fartsskriveren i samsvar med bestemmelsene i kapittel VII bokstav c) og d),
14. kontrollkortnummer med angivelse av datoen for innsetting og kontrolltype (visning, utskrift, overføring). Ved overføring skal overført tidsrom registreres,

15. tidsjustering med dato, klokkeslett og kortets serienummer,
16. kjøreordning (én eller flere fører(e) — fører/annefører).

b) **Lagring i sjåforkortet**

1. de viktigste dataene for tidsrommene nevnt i bokstav a) nr. 3, 4 og 5 i løpet av en periode på minst de 28 siste kalenderdagene kombinert med angivelse av «VRN»-registreringsnummer for kjøretøyet som er ført og dataene nevnt i bokstav a) nr. 10, 14 og 16,
2. situasjoner og feil som nevnt i bokstav a) nr. 6, 11 og 15, med angivelse av «VRN»-registreringsnummer for kjøretøyet som er ført,
 - 2.1. dato og klokkeslett for innsetting og uttak av sjåforkortet og tilbakelagt strekning i løpet av tilsvarende tidsrom,
 - 2.2. dato og klokkeslett for innsetting og uttak av anneførers sjåforkort, med angivelse av kortets serienummer,
3. registreringen og lagringen av dataene i sjåforkortet må foregå på en slik måte at enhver mulighet for forfalskning utelukkes.

c) **Registrering og lagring av data for to førere**

For kjøretøyer som benyttes av to førere, skal kjøretiden nevnt i bokstav a) nr. 3 registreres og lagres i sjåforkortet til føreren som fører kjøretøyet. Fartsskriveren skal registrere og lagre dataene nevnt i bokstav a) nr. 4 og 5 i minnet og på de to førernes kort samtidig, men atskilt.

d) **Visning og utskrift på forespørsel for en autorisert bruker**

1. sjåforkortets serienummer og utløpsdato,
2. etternavnet og fornavnet til føreren som innehar kortet,
3. kjøretid siden siste pause eller hviletid registrert av føreren,
4. samlet kjøretid for dagen etter siste hviletid på minst åtte timer,
5. kjøretid for hver arbeidsdag mellom to hviletider på minst åtte timer, i de foregående 27 kalenderdager, med angivelse av dato, klokkeslett og varighet,
6. samlet kjøretid for inneværende uke og foregående uke samt samlet kjøretid for de to foregående avsluttede uker,
7. andre arbeidsperioder og tidsrom der førerne har stått til rådighet,
8. hviletider på minst åtte timer registrert i løpet av inneværende dag og de foregående 27 kalenderdager, i hvert enkelt tilfelle med detaljert angivelse av dato, klokkeslett og varighet,
9. registreringsnummer (VRN) til kjøretøyene som er ført av føreren i løpet av minst de 28 siste kalenderdager, med angivelse av tilbakelagt strekning per kjøretøy per dag, klokkeslettet for når kortet er satt inn første gang og tatt ut siste gang og klokkeslett for bytte av kjøretøy,
10. tidsjustering med angivelse av dato, klokkeslett og sjåforkortets serienummer,
11. brudd på fartsskriverens strømtilførsel, med angivelse av dato, klokkeslett, varighet og sjåforkortets serienummer, som definert i bokstav a) nr. 6,

12. brudd på forbindelsen mellom føleren og kjøretøyet, med angivelse av dato, klokkeslett, varighet og sjåførkortets serienummer, som definert i bokstav a) nr. 6,
13. det førte kjøretøyets «VIN»- og/eller «VRN»-nummer,
14. tider for kjøring uten sjåførkort, som definert i bokstav a) nr. 9, for de 28 siste kalenderdager,
15. detaljerte lagrede data om føreren, som definert i bokstav c),
16. registrerte data om stedene der daglig arbeidstid har startet og sluttet,
17. automatisk påviste feil i fartsskriveren, med angivelse av dato, klokkeslett og sjåførkortets serienummer,
18. feil på sjåførkortet, med angivelse av dato, klokkeslett og sjåførkortets serienummer,
19. kontrollkortnummer med angivelse av dato for innsetting av kortet og kontrolltype (visning, utskrift, overføring). Ved overføring skal overført tidsrom registreres,
20. fartsoverskridelse som definert i bokstav a) nr. 2.2, med angivelse av dato, klokkeslett og sjåførkortets serienummer for inneværende uke og, i alle tilfeller, medregnet siste dag i foregående uke,
21. sammendragsrapporter som særlig gjør det mulig å kontrollere samsvar med forordning (EØF) nr. 3820/85 og 3821/85 samt direktiv 88/599/EØF.

III. KONSTRUKSJONS- OG FUNKSJONSKRAV TIL FARTSSKRIVEREN

a) Alminnelige bestemmelser

- 1.1. Utstyr som monteres i eller koples til fartsskriveren, godkjent eller ikke, skal ikke føre til eller kunne føre til at fartsskriveren ikke virker etter hensikten. Fartsskriveren skal framlegges til godkjenning med slikt utstyr som eventuelt er montert.
- 1.2. Fartsskriveren skal kunne virke etter hensikten under alle klimatiske forhold som vanligvis råder på Fællesskapets territorium.
2. *Materialer*
 - 2.1. Alle deler av fartsskriveren skal bestå av materialer med tilstrekkelig stabilitet og mekanisk styrke og ha stabile elektriske og magnetiske egenskaper.
 - 2.2. Endringer av en del av fartsskriveren eller av egenskapen til de materialer som brukes ved framstillingen, må godkjennes før bruk av den myndighet som har utstedt typegodkjenning for fartsskriveren.
3. *Måling av tilbakelagt strekning*

De tilbakelagte strekninger kan måles og registreres:

- både ved kjøring framover og ved rygging, eller
- bare ved kjøring framover.

Eventuell registrering ved rygging må under ingen omstendigheter innvirke på klarheten til eller nøyaktigheten av andre registreringer.

4. *Hastighetsmåling*

- 4.1. Området hastighetsmåleren dekker, skal være som angitt i typegodkjenningsdokumentet.
- 4.2. Hastighetsmålerens egenfrekvens og dempning skal være slik at visninger og registrering av hastigheten innenfor måleområdet kan følge endringer i aksellerasjonen på inntil 2 m/s², innenfor grensen for tillatte avvik.

5. *Tidsmåling (ur)*

Tiden skal måles digitalt. Tidsjustering skal ved behov foretas på godkjent verksted. Klokkeslettet i interne ur skal være UTC-tid. Føreren kan justere tidsforskjellen på klokken som vises i skjermvinduet.

- 5.1. Tidsmåling skal foretas automatisk i fartsskriveren.
- 5.2. Justering av minnets ur skal være mulig bare når kortet til et godkjent verksted settes inn i fartsskriveren.

6. *Belysning og beskyttelse*

- 6.1. Fartsskriverens visningsinnretninger skal ha tilstrekkelig belysning som ikke blander.
- 6.2. For å sikre normale bruksforhold skal alle innvendige deler av fartsskriveren være beskyttet mot fuktighet og støv. De skal dessuten være beskyttet mot inngrep ved en innfatning som kan forsegles.
- 6.3. Fartsskriveren skal være beskyttet mot elektrisk forstyrrelse og magnetiske felt. Slik beskyttelse skal være i samsvar med standarder for elektronikk i kjøretøyer.
- 6.4. Kablene som forbinder fartsskriveren med senderen, skal være beskyttet gjennom elektronisk kontroll, for eksempel signalkryptering, som gjør det mulig å oppdage enhver innretning i systemet som ikke er nødvendig for at fartsskriveren skal virke på riktig måte eller som vil kunne hindre at den fungerer nøyaktig, pga. kortslutning, avbrudd eller endring av de elektroniske dataene fra hastighets- og avstandsfølerne, eller ved dublering av enhver annen godkjent innretning når denne innretningen er tilkoplest og satt i drift.
- 6.5. Hele systemet, herunder koplingene til hastighets- og avstandsføleren, skal være beskyttet mot ethvert ulovlig inngrep.
- 6.6. Fartsskriveren skal selv kunne avdekke eventuelle feil.

b) **Visningsinnretninger**

Angivelsene skal kunne avleses fra utsiden av fartsskriveren, og være klare, enkle og entydige, også i tilfeller der det er to førere.

Visningsinnretningen skal etter anmodning kunne vise opplysningene nevnt i bokstav d) i kapittel II. De skal etter ønske kunne vises hver for seg eller i rekkefølge.

c) **Varslingssignaler**

1. Et signal som varer i minst 30 sekunder og som varsler føreren om at vedkommende bruker kjøretøyet:
 - uten å ha satt inn sjåførkortet i fartsskriveren,

- med et kort som fungerer dårlig,
 - med kortet i feil lesar,
 - selv om fartsskriveren har avdekket én eller flere interne feil, særlig dem som er nevnt i kapittel II bokstav d) nr. 17 og 18,
 - over tillatt hastighet som definert i kapittel II bokstav a) nr. 2.2.
2. Et signal som varsler føreren om at vedkommende er i ferd med å overskride lengste tillatte kjøretid på fire og en halv time i den daglige kjøretiden på ni timer, 15 minutter før denne grensen overskrides og idet den overskrides.
 3. Et signal som varsler føreren om at reglen om åtte timers daglig hviletid i løpet av 24 timer brytes, 15 minutter før den brytes og idet den brytes.
 4. Ekstra varslingssignaler kan installeres dersom eieren av kjøretøyet ønsker det.
 5. *Varslingssignalenes utforming*

Varslingssignalene skal være akustiske eller visuelle, eventuelt begge deler, og være klart gjenkjennelige for brukeren.

d) **Minne**

1. Registrering i minnet av tidsrommene nevnt i kapittel II bokstav a) nr. 3, 4 og 5 skal foretas ved enhver virksomhets- eller statusendring.
2. Kjøretiden skal alltid registreres automatisk i minnet når kjøretøyet er i bevegelse.
3. De øvrige tidsrommene nevnt i artikkel 15 nr. 3 annet strekpunkt bokstav b), c) og d) i denne forordning skal alltid lagres separat i minnet, eventuelt ved hjelp av en aktivitetsvelger.

e) **Merking**

1. På fartsskriverens instrumentside skal det finnes følgende merking:
 - i nærheten av tallet som angir strekning, målenheten for tilbakelagt strekning, forkortet til «km»,
 - i nærheten av tallet som angir hastighet, merket «km/t».
2. Merkeplaten skal være synlig på fartsskriveren, og inneholde følgende opplysninger:
 - produsenten av fartsskriverens navn og adresse,
 - fartsskriverens produksjonsnummer og framstillingsår,
 - godkjenningssmerke for fartsskriveren,
 - fartsskriverens konstant i formen «k=omdr/km» eller «k=...imp/km»,
 - eventuelt hastighetsmålerens måleområde i den form som er angitt i nr. 1.

Disse opplysningene kan også vises på fartsskriveren etter ønske.

- f) **Største tillatte avvik (visnings- og registreringsinnretninger)**
1. De største tillatte avvik gjelder for tilbakelagt strekning, hastighet og tid, og måles i prøvebenk før installering samt, under forholdene nevnt i kapittel VII, ved installering, ved regelmessig kontroll og under bruk.
 2. Største tillatte avvik som nevnt i nr. 1 gjelder innenfor ekstreme temperaturer som tilsvarer klimatiske forhold som vanligvis råder på Fællesskapets territorium.

IV. MINNEKORT

A. SJÅFØR(MINNE)KORT

1. Innsetting/uttak

Fartsskriveren skal være utformet slik at sjåfør(minne)kortet låses i fartsskriveren når det er riktig satt inn i kortleseren, og at de relevante sjåførkortdata automatisk lagres i fartsskriverens minne. Kortet kan frigjøres bare dersom kjøretøyet har stanset og etter at de relevante data er lagret i sjåførkortet.

2. Kortets minnekapasitet

Sjåførkortet skal ha stor nok minnekapasitet til å kunne lagre dataene nevnt i kapittel II bokstav c) i minst 28 kalenderdager for føreren som faktisk fører kjøretøyet. Dersom kortet blir fullt, skal nye data erstatte de eldste dataene.

3. Synlige data

Side 1 skal inneholde:

- a) betegnelsen «Sjåførkort» trykt i store bokstaver på de(t) offisielle språk i medlemsstaten som utsteder kortet,

betegnelsen «Sjåførkort» på de øvrige offisielle språkene i Fællesskapet, trykt slik at de utgjør bakgrunnen på førerkortet:

es: TARJETA DEL CONDUCTOR

dk: FØRERKORT

d: FAHRERKARTE

gr: KAPTA ΟΔΗΓΟΥ

en: DRIVER CARD

f: CARTE DE CONDUCTEUR

ga: CÁRTA TIOMÁNAÍ

i: CARTA DEL CONDUCENTE

nl: BESTUURDERSKAART

p: CARTÃO DE CONDUTOR

fi: KULJETTAJAKORTTI

s: FÖRARKORT,

- b) navnet på medlemsstaten som har utstedt kortet (valgfritt),
- c) nasjonalitetsmerket til medlemsstaten som har utstedt kortet, trykt i negativ i et blått rektangel og omkranset av tolv gule stjerner. Nasjonalitetsmerkene skal være som følger:

B	Belgia
DK	Danmark
D	Tyskland
GR	Hellas
E	Spania
F	Frankrike
IRL	Irland
I	Italia
L	Luxembourg
NL	Nederland
A	Østerrike
P	Portugal
FIN	Finland
S	Sverige
UK	Det forente kongerike,

- d) opplysninger som er spesifikke for det utstedte kortet, nummerert på følgende måte:
1. innehaverens etternavn,
 2. innehaverens fornavn,
 3. innehaverens fødselsdato og fødested,
 4. a) kortets utstedelsesdato,
b) kortets utløpsdato,
c) utstedende myndighet (kan trykkes på side 2),
d) et annet nummer enn nummeret under nr. 5, til administrasjonsformål (valgfritt),

4. **Standarder**

Sjåførkortet og fartsskriveren skal være i samsvar med følgende standarder:

- ISO 7810,
- ISO 7816-1,
- ISO 7816-2,
- ISO 7816-3,
- utkast til ISO 7816-4,
- utkast til ISO 10373,
- detaljerte funksjonsspesifikasjoner fastlagt innenfor rammen av ordninger med identifikasjonskort til bruk i overflatetransport.

5. **Sikkerhet, herunder databeskyttelse**

Hensikten med de ulike elementene som utgjør sjåførkortet, er å utelukke alle former for forfalskning eller ulovlige inngrep, og avdekke ethvert forsøk på dette.

6. **Temperaturer**

Sjåførkortet skal kunne virke etter hensikten under alle klimatiske forhold som vanligvis råder på Fellesskapets territorium.

7. **Levetid**

Kortet skal kunne virke etter hensikten i fem år dersom det brukes i samsvar med de miljømessige og elektriske spesifikasjonene.

8. **Elektriske egenskaper**

Kortets elektriske egenskaper skal tilsvare spesifikasjonene som gjelder for elektronikk i kjøretøyer.

9. **Sjåførkortets logiske struktur**

Kortets logiske struktur skal defineres slik at den sikrer at kortet virker etter hensikten, og at det er kompatibelt med enhver fartsskriver som er i samsvar med dette vedlegg.

10. **Funksjoner og kommandoer**

Kortets funksjoner og kommandoer skal omfatte alle funksjonene det er henvist til i kapittel I bokstav c) og kapittel II bokstav d).

11. **Grunnleggende filer**

Grunnleggende filer skal spesifiseres innenfor rammen av standardene nevnt i nr. 4.

12. **Særlige bestemmelser**

Medlemsstatene kan etter samråd med Kommissjonen legge til farger og merkinger, som for eksempel nasjonale symboler og sikkerhetslementer, uten at dette berører de øvrige bestemmelsene i dette vedlegg.

B. (MINNE)KORT FOR PRØVINGSSENTER, KONTROLL(MINNE)KORT OG FIRMA(MINNE)KORT

(Minne)kort for prøvingscenter, kontroll(minne)kort og firma(minne)kort skal spesifiseres slik at de virker etter hensikten når de brukes som fastsatt i kapittel I bokstav g), h) og i), og slik at de er kompatible med enhver fartsskriver som er i samsvar med dette vedlegg. Kortenes struktur skal utformes slik at de gir tilgang bare for autoriserte brukere, og bare i tilknytning til de funksjonene som hvert kort skal fylle.

V. SKRIVER OG STANDARDUTSKRIFTER

1. Skriverne skal være utformet slik at de gir utskriftene nevnt i kapittel II bokstav d) en oppløsningsgrad som er så høy at det ikke er fare for feillesing. Utskriftene skal forbli klart lesbare og identifiserbare under normale oppbevaringsforhold i minst ett år. De skal beholde sitt format og sine registreringer under normale luftfuktighets- og temperaturforhold.

Det skal i tillegg være mulig å påføre disse dokumentene tilleggsopplysninger for hånd, som for eksempel førerens underskrift.

2. Uansett format skal utskriftene minst ha en kapasitet som gjør det mulig å skrive ut opplysningene nevnt i kapittel II bokstav d).

Dersom flere utskrifter må koples sammen for å øke utskriftskapasiteten, skal koplignene mellom de ulike dokumentene være slik at dataene på koplignpunktene ikke blir kuttet på en måte som gjør dem vanskelige å tolke.

VI. INSTALLERING AV FARTSSKRIVEREN

a) **Installering**

1. Fartsskriveren skal beskyttes mot enhver utilsiktet skade.
2. Fartsskriverens konstant skal kunne tilpasses kjøretøyets kilometerfaktor av autoriserte personer, ved hjelp av en egnet innretning kalt adapter.

Kjøretøyer med flere bakakselutvekslinger skal være utstyrt med en omkoplingsinnretning som automatisk tilpasser de forskjellige utvekslingsforhold til det utvekslingsforhold som er brukt ved tilpasning av fartsskriveren til kjøretøyet.

b) **Installasjonsplate**

Når fartsskriveren er prøvd etter første installering, skal en installasjonsplate plasseres lett synlig på, i eller ved siden av fartsskriveren. Etter at godkjent installatør eller verksted har undersøkt fartsskriveren og funnet at det er nødvendig å endre installasjonens kalibrering, skal installasjonsplaten skiftes ut med en ny.

Platen skal minst gi følgende opplysninger:

- den godkjente installatørs eller det godkjente verksteds navn, adresse eller handelsnavn,
- kjøretøyets kilometerfaktor i formen «w = ...omdr/km» eller «w = ...imp/km»,
- dekkenes rulleomkrets i formen «l = ...mm»,

- dato for måling av kjøretøyets kilometerfaktor og dekkenes rulleomkrets,
- de åtte siste sifrene i kjøretøyets understellsnummer.

c) **Forseglinger**

1. Følgende deler skal forsegles:
 - a) enhver tilkopling som dersom den ble frakoplet, ville forårsake endringer som ikke kan avdekkes eller tap av data,
 - b) ethvert deksel som gir tilgang til kretser eller mekanismer som dersom de ble endret, ville forårsake at fartsskriveren ikke virker etter hensikten eller uautoriserte endringer av fartsskriverens egenskaper,
 - c) installasjonsplaten, med mindre den er montert slik at den ikke kan fjernes uten at innskriften blir ødelagt.
2. Under alle omstendigheter skal plasseringen av forseglingene framgå av typegodkjenningsdokumentet, og forseglingenes effektivitet skal prøves som ledd i typegodkjenningsprosessen.
3. Forseglingene nevnt i nr. 1 bokstav b) kan fjernes:
 - i nødtilfeller,
 - ved installering, justering eller reparasjon av en hastighetsbegrenser eller annen innretning som bidrar til trafikksikkerheten, forutsatt at fartsskriveren fortsetter å virke på en pålitelig og korrekt måte, og forsegles på nytt av godkjent installatør eller verksted (i samsvar med bestemmelsene i kapittel VII) umiddelbart etter innstillingen av en hastighetsbegrenser eller annen innretning som bidrar til trafikksikkerheten, eller innen sju dager i andre tilfeller.

Ethvert brudd på forseglingene må begrunnes skriftlig, og begrunnelsen skal stilles til rådighet for vedkommende myndighet.

VII. ETTERPRØVING OG KONTROLL

a) **Godkjenning av prøvingscentre (verksteder og installatører)**

Medlemsstatene skal utpeke organene som skal foreta etterprøving og kontroll.

b) **Sertifisering av nye eller reparerte instrumenter**

For hver enkelt innretning, ny eller reparert, skal det sertifiseres at den virker etter hensikten og at visning og registrering er nøyaktig, innenfor grensene fastsatt i kapittel II, ved hjelp av forseglingen fastsatt i kapittel VI bokstav c) nr. 1 eller ved hjelp av tilsvarende digital informasjon i fartsskriverens minne.

c) **Kontroll og programmering ved installering**

1. Ved installering i et kjøretøy skal fartsskriveren og installasjonen i sin helhet være i samsvar med bestemmelsene om største tillatte avvik fastsatt i kapittel III bokstav f) nr. 2.

2. Fartsskriveren skal programmeres slik at følgende elementer behandles:

- datoen for installasjonskontrollen,
- UTC-tid (koordinert universell tid),
- kjøretøyets «VIN»- eller «VRN»-nummer,
- nummeret på kortet til godkjent verksted eller installatør.

d) **Regelmessig kontroll**

1. Regelmessige kontroll av utstyr installert i kjøretøyene skal foretas etter hver reparasjon av utstyret og etter enhver endring av kjøretøyets kilometerfaktor eller av dekkenes rulleomkrets, eller minst en gang annethvert år etter siste kontroll, og kan blant annet foretas i forbindelse med teknisk kontroll av kjøretøyene.

Kontrollene skal minst omfatte følgende:

- at fartsskriveren fungerer korrekt, og særlig at dataene overføres riktig til og fra verkstedkortet,
- at bestemmelsene om største tillatte avvik fastsatt i kapittel III bokstav f) nr. 2 er overholdt ved installeringen,
- at typegodkjenningssmerke er påført fartsskriveren,
- at installasjonsplaten er påført,
- at forseglingene på fartsskriveren og de øvrige delene av installasjonen ikke er skadet,
- dekkenes faktiske rulleomkrets.

2. Fartsskriveren skal programmeres slik at følgende elementer behandles:

- datoen for den regelmessige kontrollen,
- UTC-tid (koordinert universell tid),
- kjøretøyets «VIN»- eller «VRN»-nummer,
- nummeret på kortet til godkjent verksted.

3. Disse kontrollene skal innebære at installasjonsplaten eller tilsvarende digital informasjon i fartsskriverens minne byttes ut.

e) **Måling av feil**

Måling av feil under installering og bruk skal gjøres under følgende forhold, som skal betraktes som normale prøvingsforhold:

- kjøretøyet uten last i normal driftsferdig stand,
- dekktrykk i samsvar med produsentens anvisninger,
- dekkslitasje innenfor de grenser som er fastsatt i gjeldende internrettslige bestemmelser,

- kjøretøyets bevegelse: kjøretøyet må bevege seg i rett linje, for egen motor, på jevnt underlag med en fart på 50 ± 5 km/t; målestrekningen skal være minst 1 000 m.
 - prøvingen kan også foretas på et egnet dynamometer, forutsatt at det sikrer en tilsvarende nøyaktighet.»
-